Meander

1 - 2014

12de jaargang nr. 1 januari-februari-maart 2014

Natuur rond Schelde, Leie en Zwalm

natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*

- 3 Beste natuurvrienden
- 4 Een verkiezingscampagne voor de natuur
- 5 Natuurgericht (bos)beheer op de Muziekberg
- 12 Bedreigd
- 13 Er groeit een orchidee in de Brielmeersen
- 14 Dorenbosbeek krijgt nieuwe bedding
- 15 Vogels voederen
- 15 Het Grote Vogelweekend
- 16 Wandelen in de Munkbosbeekvallei
- 17 Waarnemingen.be rondt kaap tien miljoen
- 18 Weekend Gaume Belgisch Lotharingen
- 19 Kalender
- 24 De Mediawatcher
- 27 Uilen als grote vedetten
- 28 Gezocht: geelgors
- 28 Vogelwaarnemingen
- 30 Vogels: de staartmees
- 30 'Dichter bij Bomen'
- 31 Visvangst Belval 2013
- 32 Maarkebeekvallei met open 'deuren'
- 33 Mooie toekomst voor Maarkebeek
- 34 Meer natuur in Kluisbergen
- 34 Gratis vliegshow in Deinze!
- 35 De Nieuwe Wildernis
- 35 Ex situ, het verleden te kijk gezet
- 36 Nieuw decreet natuurbehoud
- 36 Natuurfotograaf Rollin Verlinde in Deinze
- 38 De rekening van de crisis
- 38 Jacht en sneeuw
- 39 Boekbespreking
- 39 Delen in vreugde en rouw
- 39 Natuurcursussen in Deinze-Zulte
- 40 Powerpoint presentaties

Inhoud

Teksten voor Meander van januari, april, juli en oktober moeten de redactie bereiken vóór respectievelijk 10 december, 10 maart, 10 juni en 10 september

natuurpunt

is een brede beweging waarin duizenden geëngageerde vrijwilligers, in afdelingen en werkgroepen, elk hun verantwoordelijkheid opnemen voor het behoud van de natuur in Vlaanderen. De vereniging wil het beleid en het behoud, de educatie en de studie van de natuur mede vorm geven.
T.: 015/29.72.20
www.natuurpunt.be

Lidmaatschap

Je wordt lid door 24 euro te storten op rek: BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, of op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoot, Gampelaeredreef 67 te 9800 Deinze, 09/386.38.95; arsene.benoot@skynet.be.
Zij verzorgen de ledenadministratie van alle afdelingen (zie verder) van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* behalve van Zwalmvallei.
Ledenadministratie Zwalmvallei: Koen Gintelenberg, Poorterij 15, 9660 Brakel, 055/60.45.21, koen.gintelenberg@telenet.be.

natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*

Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* omvat volgende steden/gemeenten: Brakel (zonder Everbeek en Parike), Deinze, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Maarkedal, Nazareth, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wortegem-Petegem, Zingem, Zottegem, Zulte (alleen Olsene en Machelen) en Zwalm.

http://vlaamseardennenplus.be

Contactpersonen

Regio: Vlaamse Ardennen *plus*
• Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
• Peter Breyne 09/384.73.08
peter.breyne@inbo.be

Website en Flits

dominiek.decleyre@gmail.com

Afdelingen

• Deinze *plus*
Koen Houthoofd 09/328.11.08
koen.houthoofd@ugent.be
• Groot Zingem
Eddy Van Den Abeele
09/384.43.54
ed.vandenabeele@skynet.be
• Herzele
Mieke Dennequin
0473/95.74.02
Mieke.Dennequin@electrabel.com
• Oudenaarde *plus*
Alexander Van Braeckel
0473/854562
alexander.tine@telenet.be
• Ronse
Philippe Moreaux 0476/49.24.61
moreauxphilippe1951@gmail.com
• Schelde-Leie
Jacques Vanheuverswyn 09/324.09.42
jacques.vanheuverswyn@telenet.be
• Sint-Lievens-Houtem
Laetitia Sonck 0496/45.69.83
sonclaetitia@hotmail.com
• Vlaamse Ardennen
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Zwalmvallei
Chris Nuyens
chris_nuyens@telenet.be

Kernen

• Rondom Burreken
Filip Hebbrecht 055/49.55.63
filip.hebbrecht@telenet.be
• Werkgroep Bos t'Ename
Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be

Werkgroepen

• Invertebraten (Lampyris)
Gerda Achtergaele 055/60.35.09
g.achtergaele@telenet.be
• Paddenstoelen
Eddy Saveyn 09/380.03.00
eddy.saveyn@gmail.com
• Planten
Sylvie Decoster
syldec@telenet.be
• Vogels
Paul Vandenbulcke 055/49.60.12
paul@vwg-vlaamseardennenplus.be
• Zoogdieren
Dirk Criel
dirkcriel@skynet.be

Limoniet

• Jo Packet 0499/59.32.57
jo.leenpacket@gmail.com

Reservaten met projectnummer

Giften voor reservaten zijn fiscaal aftrekbaar vanaf 40 euro en stort je op rek. nr. BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt met vermelding van het projectnummer:
• Algemeen reservatenfonds Vlaamse Ardennen *plus* 6699
• Bois Joly 6625
Patrick Alexander
patrick.alexander@scarlet.be
• Bos t'Ename-Volkegembos 6121
Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
• Bovenlopen Zwalm 6142
Heidi Demolder 055/42.16.45
heidi.demolder@inbo.be
• Burreken 6602
Dirk Criel
dirkcriel@skynet.be
• Dikkelvenne
Jacques Vanheuverswyn
09/324.09.42
jacques.vanheuverswyn@telenet.be
• Duivenbos 6632
De Neve Johan 054/50.18.59
natuur.herzele@scarlet.be
• Feelbos-Kalkoven 6185
Lucien Vanden Daele
055/38.70.54
• Grootmeers 6650
André Vandecapelle
0498/45.93.42
andre.vandecapelle@skynet.be
• Heurnemeersen 6063
Gerard Mornie
gerard.mornie@pandora.be
• Kordaelbos 6605
Lieven Kinds 09/383.71.39
lieven.kinds@scarlet.be
• Langemeersen 6076
Alexander Van Braeckel
0473/85.45.62
alexander.tine@telenet.be
• Leiemeersen van Astene en Bachte 6109
Koen Houthoofd 09/328.11.08
koen.houthoofd@ugent.be
• Maarkebeekvallei 6670
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Middenloop Zwalm 6160
Chris Nuyens
chris_nuyens@telenet.be
• Munkbosbeekvallei 6151
Laurent Flostroy 0498/67.71.09
laurent.flostroy@pandora.be
• Nukerkebos-Bosheide 6641
Guy Cammaert
karien.maes@pandora.be
• Paddenbroek
Thijs Lietaer 0473/58.17.14
thijs.lietaer@telenet.be
• Parkbos-Uilenbroek 6136
Dominiek Decleyre
dominiek.decleyre@gmail.com
• Perlinkbeekvallei 6204
Gert Govaerts 09/324.50.51
gert.govaerts@telenet.be
• Pyreneeën-Tombele 6667
Philippe Moreaux 0476/49.24.61
moreauxphilippe1951@gmail.com
• Rooigembeekvallei 6669
Gunther Groenez 0486/16.74.30
gunther.groenez@pandora.be
• Vuilbroek 6126
Eddy Saveyn 09/380.03.00
eddy.saveyn@gmail.com
• Wijmier 6141
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Vallei van de Zeverenbeek 6082
Rik Desmet 09/386.46.63
desmet.rik@scarlet.be

Meander

is het driemaandelijks regionaal tijdschrift voor leden uit de regio Vlaamse Ardennen *plus*. **Natuurpunt-leden die wonen buiten de regio kunnen Meander ontvangen mits een jaarlijkse bijdrage van 7,5 euro op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoot (zie ook onder 'lidmaatschap').**

Redactie

• Jo Buysse 09/385.52.89
jozef.buysse@scarlet.be
• Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
• Norbert Desmet 0494/65.33.91
desmetnorbert@hotmail.com
• Rik Desmet 09/386.46.63
desmet.rik@scarlet.be

Kalenderverantwoordelijke

Filip Keirse 055/38.78.83
filip.keirse@skynet.be

Verzending Meander

Arsène en Yvette Benoot
09/386.38.95;
arsene.benoot@skynet.be.

Kaftfoto: voedertafel door Walther De Munter
Lay-out: Jo Buysse.
Oplage: 3050.
Druk: Drukkerij 'Druk in de Weer', Gent. Papier: Cyclusprint 90 g 100 % kringloop. Gedrukt met plantaardige inkten en oplosmiddelen.

Beste natuurvrienden

Rik Desmet

Het was best even schrikken om vast te stellen dat we met dit nummer van Meander al aan jaargang 12 toe zijn! Laat ons beginnen met een 'selfie', woord van het jaar. Als redactie probeerden we ook dit jaar om een gevarieerde mix aan artikels te leveren. Artikels over de natuurgebieden in de streek en hun beheer waar zo veel mensen actief bij betrokken zijn om er voor duurzame natuur te zorgen. Artikels over de natuur zelf, de planten, paddenstoelen en dieren die we rijk zijn in onze streek. Bijdragen over de vele activiteiten waarbij onze Natuurpuntgidsen mensen op sleeptouw nemen om de natuur die ons rest te leren kennen en bewonderen. Onbekend is immers onbemind, natuurbeleving leert de natuur naar waarde schatten. We mogen daarbij de vele vrijwilligers die voor dit alles belangeloos instaan nog eens ferm in de bloemetjes zetten. Zonder hun inzet zou er in Vlaanderen heel wat minder natuur gevrijwaard gebleven zijn. Die vrijwilligers zijn een onmisbare schakel en daar wordt in het buitenland wel met enige verbazing naar gekeken. We hopen uiteraard dat we ook in het nieuwe jaar op al die vrijwilligers kunnen blijven rekenen. En we hopen dat ook de overheid dat vele werk naar waarde blijft schatten.

Vrijwilligers op een 'berg' werk *foto: Merel Decleyre*

In dit nummer kan je trouwens lezen dat de site waarnemingen.be al meer dan 10 miljoen meldingen rijk is. Waarnemingen.be is een gigantisch succes, ook al gedragen door enthousiaste vrijwilligers, gebeten door de natuur. Laat het een stimulans zijn om ook jouw waarneming in te voegen, ook al denk je zelf dat het niet belangrijk is. De huismus, boerenzwaluw, egel en andere leren ons dat het ook met 'gewone' soorten heel snel bergaf kan gaan. Meten is weten.

Sommige artikels in Meander lokten ook wel wat reacties en controverse uit, toch een bewijs dat we gelezen worden. We zijn blij met alle reacties en hopen dat die blijven komen, dat mag ook uitgeschreven. We doen uiteraard ons best om ook volgende jaargang op dezelfde manier te vullen en rekenen daarbij ook terug op jullie bijdragen.

In het laatste nummer van Natuurpunt.blad kan je lezen dat er nu al 90 000 gezinnen lid zijn van Natuurpunt. Men kan dus met recht en reden zeggen dat er ruim voldoende draagvlak is voor de natuur. Om dat draagvlak is het tegenwoordig vaak te doen. De Vlaming vindt natuur dus wel belangrijk, ook in tijden van besparingen waarbij men soms nogal eens te vlug geneigd lijkt om de natuur naar het achterplan te schuiven. Dat draagvlak zorgde er via de vele giften van leden en sympathisanten voor dat in 2013 in onze streek de natuurgebieden door gerichte aankopen weer flink uitbreidden.

Terwijl we dit schrijven horen we dat er in Europa in 2010 door de luchtvervuiling 400 000 vroegtijdige sterfgevallen waren, luchtvervuiling als grotere doder dan het verkeer! Bossen zuiveren gratis de lucht, één van de vele ecosysteemdiensten die de natuur ons levert, daarop besparen lijkt geen goed idee.

Voor de toekomst van die natuur in Vlaanderen wordt 2014 een uiterst belangrijk jaar. Eerder dit jaar dienden grootgrondbezitters en jagers bij Europa een klacht in tegen het Vlaamse subsidiëringsysteem voor de aankoop van natuurgebieden. De inderhaast samen gescharrelde VVGN (Vlaamse vereniging voor Gelijkberechtiging Natuurbeheer) eist de terugbetaling van alle subsidies die de terreinbeherende verenigingen (o.a. Natuurpunt) de afgelopen tien jaar kregen!

Er wordt momenteel ook druk onderhandeld over een nieuw decreet natuurbehoud. De eerste informatie daarover was zonder meer onheilspellend. Het leek er onder meer op dat Vlaanderen enkel nog wilde inzetten op natuur binnen de door Europa vastgelegde Speciale Beschermingszones. Door vele onderhandelingen werd er ondertussen een en ander bijgestuurd maar het blijft op dit ogenblik bang afwachten hoe de definitieve teksten er zullen uitzien (lees hierover meer op blz. 36). We hopen dat de rol van de terreinbeherende verenigingen zoals Natuurpunt niet uitgehold wordt, wie anders beschikt over de ervaring en voldoende kennis om de natuur te beheren zoals het hoort?

2014 is ook het jaar van de 'Moeder aller verkiezingen'. Op 25 mei kunnen we met zijn allen weer mee bepalen wie de volgende jaren beslist.

Natuurpunt heeft een politiek memorandum voor de Vlaamse verkiezingen waarin de politieke eisen zijn geformuleerd. Die voorstellen moeten de partijprogramma's en het nieuwe regeerakkoord voeden. Je kan het memorandum lezen en downloaden op www. natuurpunt.be/verkiezingen.
Tegelijk peilt Natuurpunt naar de houding van de Vlaming betreffende natuur. Met 150 vierkante meter natuur per inwoner is Vlaanderen de regio met de laagste oppervlakte natuur per inwoner in de EU geworden! Wat is jouw mening over natuur dicht bij huis? Wat denk jij over de bescherming van bedreigde diersoorten en wilde natuur? Natuurpunt roept iedereen op om zich uit te spreken over natuurbescherming in Vlaanderen. Met de resultaten van de bevraging gaan we op 29 maart 2014 in debat met de politieke kopstukken. Doe mee en vul de grote Natuurenquête in op www.natuurpunt.be/enquête.

Er is dus veel op te volgen. We hopen dat iedereen zijn inspiratie blijft putten uit de natuur. Het bestuur van Vlaamse Ardennen *plus* en de redactie van Meander wensen hierbij aan alle lezers een gelukkig en natuurrijk 2014, met vele mooie momenten van natuurbeleving!

Een verkiezingscampagne voor de natuur

Met de Grote Natuurenquête wil Natuurpunt te weten komen wat jij denkt van het natuurbeleid in Vlaanderen. Met de resultaten van de bevraging willen we naar de Vlaamse politici stappen. Dat is een eerste fase in onze campagne om natuur weer op de politieke agenda te plaatsen. Dat is hoogstnodig: de verkiezingen van mei 2014 komen er in sneltreinvaart aan en het budget voor natuurbescherming staat onder druk.

Op 25 mei 2014 kiezen we nieuwe vertegenwoordigers voor het Vlaamse, federale en Europese parlement. Alhoewel de economische crisis voorbij lijkt, zal het ordewoord na de verkiezingen nog altijd 'besparingen' zijn. Voor natuurbescherming is dat geen goed nieuws, want er is nog veel werk aan de winkel.

Via de Grote Natuurenquête willen we te weten komen wat jij denkt van het natuurbeleid. De resultaten van de bevraging vormen de basis voor het debat dat we op 29 maart 2014 zullen voeren met de politieke kopstukken. Geruggensteund door jouw mening hopen we gehoor te vinden bij de politici.

Doe mee. Vul de Grote Natuurenquête in!

Wat is jouw mening over natuur dicht bij huis? Wat denk jij over de bescherming van bedreigde diersoorten en wilde natuur? Natuurpunt roept iedereen op om zich uit te spreken over natuurbescherming in Vlaanderen. Met de resultaten van de bevraging gaan we op 29 maart 2014 in debat met de politieke kopstukken. Hartelijk dank!

Vul de enquête vandaag nog in

www.natuurpunt.be/enquete; http://www.natuurpunt.be/enquete.

De **thema's** van de bevraging zijn gebaseerd op ons **memorandum voor de Vlaamse verkiezingen.** Daarin zijn onze vier topprioriteiten voor natuur. Je leest ze in het kader hieronder.

Natuurenquête: www.natuurpunt.be/enquete
Memorandum: www.natuurpunt.be/verkiezingen
Ondersteun onze vier topprioriteiten voor natuur:

1. **Natuur voor iedereen** – Alle Vlamingen kunnen op pad in een natuurgebied op minder dan twee kilometer van hun deur.
2. **Natuurgebieden en soorten** - Elk jaar groeit de oppervlakte natuur onder effectief beheer met minstens 3000 hectare.
3. **Natuur en landschap** – Vlaanderen stopt de uitdijende verstening van het landschap en roept een halt toe aan de verharding.
4. **Natuur als klimaatbuffer** – Door het SIGMA-plan en het rivierherstel in de Maasvallei en de Leie uit te voeren bouwt Vlaanderen aan nieuwe natuur en beschermt ze huizen en bedrijven tegen overstromingen.

Natuurgericht (bos)beheer op de Muziekberg in Ronse

Xavier Coppens, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

De Muziekberg is één van de grootste getuigenheuvels van de Vlaamse Ardennen. In tegenstelling tot de Pottelberg (Flobecq) en de Kluisberg (Kluisbergen en Mont de l'Enclus) ligt de Muziekberg net zoals de Bosberg (Geraardsbergen) en de Koppenberg (Oudenaarde en Maarkedal) volledig op Vlaams grondgebied. De grondverwerving, de inrichting en het beheer zijn daardoor niet afhankelijk van communautaire kwesties.

Beschrijving

De Muziekberg is met zijn 148 meter één van de hoogste toppen van de Vlaamse Ardennen. Vanuit Ronse en de omliggende gemeenten bepaalt hij tot ver in Oudenaarde het landschap. Net zoals op de Kluisberg vinden we boven de 60 meter hoofdzakelijk loofbos en op het zand van Diest boven de 120 meter hoofdzakelijk naaldhout. Het loofbos is een overblijfsel van het historische Kolenwoud. Door ontginning verbrokkelde het Kolenwoud, maar het oude en gerijpte bosecosysteem bleef wel bewaard. We vinden er nu nog unieke voorjaarsflora, een grote paddenstoelendiversiteit, bosbewonende insecten zoals de lederboktor, schallebijters en bosmeikevers.

Door grootschalige aanplantingen na de twee wereldoorlogen is beuk nu dominant aanwezig in het loofbos op de Muziekberg. Wilde hyacint, bosanemoon, grote veldbies en pilzegge bepalen de kruidlaag onder de beuk. De beuken van het Muziekbos zijn 80 tot 120 jaar oud, met uitschieters tot 150 jaar en zelfs enkele veteraanbomen van naar schatting 200 jaar oud. Die laatste hebben een indrukwekkende omtrek van meer dan vier meter, gemeten op borsthoogte!

We wisten in de Vlaamse Ardennen niet veel bosareaal te bewaren met zulke woudreuzen, maar het 'Sint-Pietersbos' is het deel van het Muziekbos waar je die schatten wel nog vindt. Het ANB kocht onder meer om die reden het Muziekbos aan. In 2014 krijgt het bos het statuut van bosreservaat.

Eigen aan de leeftijdsklasse van de beuken wordt de vogelwereld in het Muziekbos gekenmerkt door het frequent voorkomen van de boomklever en de glanskop en in zeldzamer en recenter geval ook de zwarte specht. In de meer gemengde delen van het bos is de 'inventaris' rijker dankzij bijzonderheden zoals de goudvink, de appelvink en de wespendief die pas zeer laat in het voorjaar aankomt uit Midden-Afrika.

Zwarte mees *foto: Gerard Mornie*

Het naaldhout in het Muziekbos - hoofdzakelijk Japanse lork en in veel mindere mate grove den - is recenter aangeplant, meer bepaald rond 1860, ongeveer 30 jaar na het ontstaan van België. Dit naaldhout is helemaal niet streekeigen en zelfs atypisch voor de toppen van onze heuvels. Toch ontwikkelde zich in de oudste naaldhoutbestanden ook een indrukwekkende leefgemeenschap. Het zal de natuurliefhebber niet verbazen dat net daar de rode eekhoorn, de kuifmees, de zwarte mees en in de winter gewone kruisbek voorkomen.

Een heuveltop met kansen voor heide, gaspeldoornstruweel en heischraal grasland

Om soorten die afhankelijk zijn van naaldhout te vrijwaren, zullen in de toekomst delen daarvan bewaard blijven. Toch werd in 2010 met de goedkeuring van het bosbeheerplan beslist om op de heuveltop nabij de Geuzentoren op 10 jaar tijd 7 hectare naaldhout te vellen. Men wil op die manier meer kansen geven aan heidegemeenschappen, doornstruweel, eikenberkenbos en heischraal grasland, gemeenschappen die vóór de aanplant

Meer dan 100 soorten vogels en meer dan 60 soorten dagvlinders waarnemen in 1 week tijd? Meer dan 300 dagen zon per jaar en een zwembad?

Vakantiewoning Casa Mata Spaanse Pyreneeën

10% korting voor leden van Natuurpunt

Alle info: www.casamata.info

van naaldhout kenmerkend waren voor onze heuveltoppen. Bijna nergens in de Vlaamse Ardennen komen ze nog voor. Waar ze wel nog te vinden zijn, gaat het om piepkleine en zelden soortenrijke restanten. Eén van de best bewaarde restanten vind je nabij de Muziekberg op het kerkhof Hogerlucht in Ronse. Van het doeltype 'heischraal grasland' groeien er nog liggende vleugeltjesbloem, mannetjesereprijs, tormentil en muizenoortje; er vliegt regelmatig ook nog een bruin blauwtje. Het is dat soort grasland dat het ANB op de top van de Muziekberg wil herstellen. Na het vellen van het naaldhout, het

Bruin blauwtje *foto: Hugo Verschelden*

ontstronken en plaggen zal zich vanuit de zaadbank en door spontane rekolonisatie een andere leefgemeenschap met een verscheiden bosbeeld ontwikkelen. Het beeld zal sterk gedomineerd worden door een kruidlaag met struikheide en een struiklaag waarin sporkehout, lijsterbes en zelfs gaspeldoorn voorkomt. Veldexperimenten op de heuveltop toonden aan dat struikheide en gaspeldoorn volop kiemen uit deze zaadbank. Het best bewaarde, maar piepklein en oud gaspeldoornstruweel, staat vlakbij de Muziekberg, op de Spichtenberg. In het naaldhout van het Muziekbos groeien nog een paar oudere exemplaren. Tot slot zullen zeker ook berken en zomereiken de bodem heroveren. Het is aan de beheerder om op 7 hectare een gevarieerd beeld - waarin alle doeltypes in overgangen met elkaar voorkomen - te ontwikkelen. Stel je voor dat je in het voorjaar kunt genieten van het uitzicht op helgeel bloeiende gaspeldoorn- en bremstruwelen en in het najaar van purperbloeiende struikheide. Gemengd met een handvol solitaire berken en eiken, en zoomvormende kruiden zoals blauwe knoop en schermhavikskruid krijg je het gewenste doel. Het is dan ook uitkijken naar de boompieper, de levendbarende hagedis, de hazelworm en grote kevers zoals de paardenmestkever, de driehoornmestkever of de groene zandloopkever, allemaal flora en fauna die het historische beeld en de unieke natuur van onze heuveltoppen kunnen herstellen. Leuk is ook dat met deze leefgemeenschap ook het vergezicht vanuit de Geuzentoren hersteld wordt, ooit de reden van de heer van Moregem en architect Scribe om de toren in 1861 te bouwen. We noemen de Geuzentoren nu nog steeds de verrekijker van de Vlaamse Ardennen. Het is overigens de plaats waar Omer Wattez en Paul De Mondt de streeknaam Vlaamse Ardennen voor het eerst lieten vallen.

Andere indicatieve fauna op de Muziekberg

Eerder in de tekst werden al wat typische soorten van bossen en open vegetaties op de Muziekberg genoemd. Toch komt nog andere bijzondere fauna voor in het Muziekbos. Zo herbergen de bronbossen en bronbeken de vuursalamander, de beekdonderpad (gemakshalve en meestal rivierdonderpad genoemd) en de beekloper (een indicator-oppervlaktewants).
In 2013 pas werd de kleine ijsvogelvlinder, de eikenpage en de keizersmantel ontdekt op de Muziekberg. De steenmarter, bunzing, vos, ree, damhert en uitzonderlijk ook rondzwervende kleine groepen of solitaire edelherten en everzwijnen komen voor in het Muziekbos. Ook gewone grootoorvleermuizen en een paar rosse vleermuizen werden er geïnventariseerd. Het blijft speuren naar de erg zeldzame bosvleermuis, waarvan bekend is dat ze voorkomt in de bossen op de Pottelberg en Mont de Rhodes (Modderodde).

Archeologie en moderne geschiedenis

Zonder volledig en gedetailleerd te willen zijn, zijn de voornaamste archeologische waarden van de Muziekberg en ook de Kluisberg afkomstig uit de bronstijd (3000 – 800 voor Christus). In de Vlaamse Ardennen en op de Muziekberg zijn uit die periode nog enkele zichtbare en onzichtbare restanten van grafheuvels bewaard gebleven, onder andere nabij en onder de Geuzentoren. Al in de negentiende eeuw werden artefacten uit de Hilversumperiode gevonden. Het gaat om grafkamertjes in ijzerzandsteen,

Schermhavikskruid e.a. in Nazareth *foto: Jo Buysse*

gebruiksvoorwerpen en afval uit silex (vuursteen) en stenen urnen.
Silex en ijzerzandsteen met het mineraal limoniet en ijzererts ligt voor het rapen op de heuveltoppen. Met een beperkte inspanning en mankracht kan men ijzererts ontginnen en verwerken. Hiervoor werden laagovens met houtskool benut.

Tegenwoordig bestaat er veel speculatie over de redenen van prehistorische bewoning van de Muziek- en Kluisberg. Het staat buiten kijf dat het voorradig zijn van economisch (ruil!) waardevolle mineralen en ertsen in combinatie met vergezichten zowat de hoofdredenen van bewoning waren. Tot in de moderne tijd werd op de Muziekberg trouwens ijzerrijk en okerkleurig zand gewonnen. Er zijn dan ook diverse groeves aanwezig, waaronder een paar erg goed bewaarde; ze zijn spontaan weer verbost, maar de ooit kenmerkende blauwe bosbes uit lichtrijke bossen met snel verterend strooisel hield stand.
Het is voor het ANB een grote uitdaging om in de beheerplanning en -uitvoering rekening te houden met deze unieke waarden. De zorg voor de bewaring van de bodem is één van de belangrijkste bekommernissen.

Uit Middelnederlandse teksten is het '*Lied van Heer Daneelken*' bekend; volgens Omer Wattez zou dat wel eens aan de basis kunnen liggen voor de naam Muziekbos. De liedtekst beschrijft de liefde voor een muze op de top van een berg. Of deze bewering correct is, is het ANB onbekend.

We springen even naar de moderne tijd en meer bepaald naar de' Groote Oorlog' (1914-1918). Op de Muziekberg zijn diverse oorlogsrestanten aan te treffen, waarvan de door de Duitse bezetter gemetste bronhuisjes de markantste zijn. Vele bronnen werden toen ingebuisd en uitgemetst om er drinkbaar grondwater te winnen. De ruïne van een

ECOVER

Onze producten zijn niet alleen uiterst doeltreffend, ze bevatten ook geen schadelijke stoffen. We dragen dus zorg voor je huis én je gezin en dat doen we natuurlijk ook voor de volgende generaties. Zo kan je pas echt genieten met je gezin van een schoon en gezond huis. Meer weten? Surf naar www.ecover.com.

/EcoverBelgium

kleine bottelarij nabij villa Nitterveld op de bosrijke zuidwestflank van de Muziekberg is daar nog een stille getuige van. Pittig oorlogsdetail is dat de toenmalige korporaal Adolf Hitler, nadat hij in het hospitaal van Moeskroen werd verzorgd, vlakbij overnachtte, nl. in de spoorwegtunnel (gebouwd in 1861) onder de Spichtenberg.

Bouwkundig erfgoed

Behalve de al eerder beschreven Geuzentoren en gemetste bronhuisjes, ligt het zwaartepunt van het bouwkundig erfgoed van de Muziekberg in het gehucht Louise-Marie, op grondgebied van de gemeente Maarkedal. Ten tijde van het 'Hollands Bewind' behoorde bijna heel de Muziekberg toe aan twee grootgrondbezitters, baron van Hoobrouck de Mooreghem en baron Lefebvre uit Doornik. In de turbulente periode waarin België ontstond, was er niet veel activiteit, maar vanaf 1845 werd verder gebouwd aan de parochiekerk. De naam Louise-Marie verwijst naar de eerste Koningin der Belgen, Louise-Marie d'Orléans, die overleed op de dag van de eerste steenlegging van de kerk (11 oktober 1850). In dit gehucht liggen verschillende goed bewaarde landhuizen, waaronder villa Nitterveld bij het Muziekbos. Ook het rusthuis (1902) is zichtbepalend in het gehucht.

Aandacht voor gediversifieerd en aangepast bos- en natuurbeheer

Het beheerplan van het Muziekbos bestaat uit twee delen. Voor ruim 50 hectare werd een plan gemaakt dat ecologie, houteconomie en recreatie met elkaar verzoent. Alle functies zijn er evenwaardig. Er werd bewust geopteerd voor de exploitatie van hout binnen een visie van natuurgerichte bosbouw. In feite betekent het dat de gestelde beheerhandelingen ten behoeve van bosverjonging, omvorming en dunning hout opbrengen. Dat hout komt op de markt als een kwaliteitsvolle grondstof voor de productie van meubelen, fineerhout, bouwconstructies, verpakkingen en brandhout. Een belangrijk deel van het hout uit het Muziekbos wordt als gevolg van wereldeconomie via onze zeehavens ook geëxporteerd naar Azië (vooral China en India). Veel hout blijft echter binnen een straal van 20 kilometer en wordt verhandeld als uitstekend brandhout.

Het beheer van het Muziekbos is gestoeld op enkele principes en aandachtspunten. Het blijft bovenal natuurgericht. Dit wil zeggen dat elke handeling tot doel heeft de natuurwaarden of de natuurlijkheid van het bos te verhogen: men streeft naar 'natuurlijk uitziende' bossen, met aandacht voor variatie in vegetatiestructuur, licht, oude en dikke bomen, liggend en staand dood hout - bij voorkeur zware kalibers. Gevelde bomen langs het wegennetwerk blijven op de meeste plaatsen liggen om doodhoutorganismen meer kansen te geven.

Bij de leeftijdscategorie van bomen tussen 80 tot 120 jaar is de aandacht voor verjonging van het bos extra belangrijk. Het beheerplan overspant 20 jaar, het bos zal tijdens die periode navenant verouderen. De hoofdboom 'beuk' is tijdens deze planperiode economisch uitermate belangrijk, want in de volgende planperiode zal het bos bestaan uit nog veel dikkere en oudere bomen. De economische afzet van dikke bomen is kleiner; de afweging of kapping gewenst of verantwoord is, wordt dan uitermate belangrijk. In het verstedelijkte Vlaanderen is dat toch een belangrijke overweging. In elk geval plant het beheerplan voor het Muziekbos behoorlijk wat gegroepeerde eindkappingen van beuk; daardoor ontstaat meer oppervlakte waarin het bos zich kan verjongen en waarin zich het liefst spontaan een verzameling boom- en struiksoorten vestigt. Verjongingsgroepen vormen niet enkel de

BIO SHOP®

De Zonnebloem

Al meer dan 25 jaar vind je bij ons
alles voor een gezonde levenswijze

Het grootste gamma biologische voeding in de streek
massa's alternatieve en fair trade geschenkartikelen

Steeds 10 % korting voor NP-leden
op het ruimste aanbod natuurstudieboeken

Kom eens gezellig snuisteren in de Parkstraat 25, 9700 Oudenaarde
Tel. 055/31.64.30 oudenaarde@bioshop.be www.bioshop.be

toekomstige generatie, maar zorgen er ook voor dat het bos minder homogeen wordt en niet eensoortig blijft. De lichtrijke kapvlakten met jonge bomen en braamstruwelen zijn van enorme betekenis voor lichtminnende zangvogels (bv. nachtegaal en sprinkhaanzanger of zomertortel), insecten (bv. grote vos) en plantensoorten (bv. vingerhoedskruid). Al bij al zijn kapvlakten in onze ouder wordende bossen vrij schaars. Meestal zijn ze ook veel te klein om die soorten kansen te geven voor hervestiging.

Grote vos *foto: Gilbert De Ghesquière*

Een andere grote uitdaging blijft de (genuanceerde) omvorming van homogene en gelijkjarige beukenbestanden en van gelijkaardige naaldhoutbestanden. Hoe mooi een homogeen beukenbos met hyacint ook is, zo arm is het aan boom- en struiksoorten. Omdat het Muziekbos door de naoorlogse beplantingen op grote schaal ook gelijkjarig is, vormt dat een extra moeilijkheid voor de toekomst. Het bos wordt immers overal tegelijk ouder en blijft gelijkjarig. Het is nog vele decennia wachten voor Moeder Natuur zelf de vervalfase inleidt en het oude bos plaatselijk, zeer geleidelijk en traag in elkaar stort. Dat is bij beuk veralgemeend zowat tussen zijn 150ste en 300ste levensjaar. Toch anticipeert bosbeheer daar nu al op.

Het Agentschap voor Natuur en Bos kiest er in het Muziekbos voor om op de drogere en hoger gelegen gedeelten het homogeen beukenbos te bewaren en op hellingen en in bronbeekdalen het homogeen (beuken)bos te verjongen en te streven naar een gemengd eiken(haag)beuken- en essenbronbos. In dat laatste bostype is het maar de vraag wat de betekenis van de gewone es zal worden nu de essensterfte binnen zijn verspreidingsgebied markant is. Ook voor de toekomst en los van de impact van klimaatwijziging, streeft ANB naar het behoud van voldoende beukenbos.

Het Muziekbos mist door de homogene aanplantingen enkele kenmerkende bostypes van leem- en zandgronden in het Brabants District. Mocht het bos helemaal natuurlijk zijn, dan zou het aandeel beuk hoog zijn, maar zouden ook lichtminnende eikenberkenbossen en gaspeldoorn- en bremstruwelen op open plekken op de top aanwezig zijn. Beheerders noemen dit de potentieel natuurlijke vegetatie. Door gericht bosbeheer op de juiste locaties kunnen deze bostypes vaak spontaan hersteld worden. Hiervoor moet je het bestaande aangeplante bos ook durven te kappen of voldoende uitdunnen. Het doel van een hogere en internationaal belangrijk geachte biodiversiteit - en dus ook van een meer gevarieerd bos - verantwoordt die keuze. Na consultatie van de maatschappelijke wensen besloot de beheerder hier aan te beginnen tijdens de planperiode.

Het beheer van het Muziekbos gebeurt door middel van enkele technieken en bedrijfsvormen, zoals selectief (hoog)dunnen, eindkap of groepenkap en hakhout.

Het beste voorbeeld van eindkap is de velling van kaprijpe canadapopulieren. Eindkappen komen voor in het Muziekbos, maar zijn altijd gekoppeld aan de ontwikkeling van een ander tot doel gestelde vegetatie of bos.

De groepenkap is soortgelijk. Ook daar wordt een hele groep bomen gekapt om ofwel een andere vegetatie te scheppen (bv. op de heuveltop) ofwel om kapvlaktes te scheppen en het bos zich daarin te laten verjongen (zie hoger).

De selectieve hoogdunning is complexer. Het betekent in elk geval dat de beheerder van het Muziekbos bomen selecteert om te kappen. Bij die selectie gebruikt hij verschillende criteria: nestbomen, dode bomen, holtebomen, esthetisch belangrijke bomen worden niet gekapt; ook bomen met een diameter van meer dan 250 cm omtrek

op borsthoogte (aandacht voor dikke bomen) blijven gevrijwaard, tenzij ze een veiligheidsrisico vormen. Bij uitzondering worden zulke bomen wel gemerktekend. Hoogdunning wil zeggen dat de boswachter letterlijk hoge bomen uitdunt. Hij of zij dunt dus niet in de jongere leeftijdsklassen, maar wel in de oudere. Het hoofddoel is om meer licht op de bosbodem te laten vallen en dus toekomstige generaties bomen - maar ook de kruidlaag en haar fauna - kansen te bieden.

Grote en moeilijke houtexploitaties gebeuren sinds een paar jaar altijd volgens een exploitatiekaart. De erkende exploitant ontvangt van het ANB een kaart met daarop de verplichte houtstapelplaatsen, rijrichtingen en benutbare wegenis en te volgen ruimingpistes. Bovendien legt de beheerder bijzondere voorwaarden en een schoontijd op. Een bijzondere voorwaarde is vaak het verplichte gebruik van een rupskraan; hierdoor wordt het bodemprofiel zo weinig mogelijk beschadigd en de bodem zo min mogelijk samengedrukt.

Deze inzichten en maatregelen leverden de beheerders het internationaal gedragen FSC-keurmerk op. Het betekent dat er in het Muziekbos hout wordt gewonnen door verantwoord en duurzaam beheer.

Natuurbeheer

Het bosbeheerplan van het Muziekbos omhelst ook natuurbeheer: graslandbeheer, akkerbeheer, heidebeheer, openplekkenbeheer, bosrandenbeheer, poelen- en bekenbeheer en soortenbeheer. Zonder in detail te treden is bijvoorbeeld de keuze gemaakt om lichtrijke poelen buiten het bos te beheren en donkere poelen voor de vuursalamander binnen het bos te beheren.
Er gaat veel aandacht naar het beheer van lichtrijke open plekken, randen en wegen. Een cruciale uitdaging was het om alle open en lichtrijke structuren via een inwendig netwerk (!) aan elkaar te rijgen, essentieel voor een goed resultaat.

Een goed voorbeeld van soortenbeheer in het Muziekbos is de inspanning voor het versterken van de vuursalamanderbiotopen, het beheer van de reeënpopulatie en het beheer van akkergemeenschappen en de fauna die ervan afhankelijk is. Sinds 2008 beheert het ANB een natuur(graan)akkertje nabij de Bosredestraat en

Vuursalamander *foto: Gilbert Loos*

sinds 2011 vestigden zich op de Muziekberg (op de groeve) voor het eerst sinds vele jaren opnieuw twee koppels geelgors. In de berkenrijke rand van de natuurakker spotte men zelfs de goudvink, die in jonge berkenbossen zijn ideale voortplantingsbiotoop vindt. Het ANB beheert op de Muziekberg verder een kleine populatie beekdonderpadden.

Het moeilijkste beheer is het processenbeheer. Dat beheer probeert een positieve invloed uit te oefenen op bodem, grond- en oppervlaktewater en algemene milieukwaliteit. Het spreekt voor zich dat het algemeen milieubeleid van het Vlaamse Gewest hier meer doorweegt dan de handelingen van de beheerders. Niettemin zijn het de beheerders die de knelpunten in de processen van de Muziekberg hebben aangekaart en met de partners al voor betekenisvolle oplossingen gezorgd hebben. Een helder voorbeeld is het beheer van de erosieproblematieken nabij het stort in de recente zandgroeve.

BEATRIJS
boeken, boeken & boeken
www.beatrijs.be
BOEKHANDEL
Nederstraat 42 - Hoogstraat 37
9700 Oudenaarde
Tel: 055/31.44.77
Fax: 055/30.03.45

Jan FRANCOIS
Landmeter-expert
Gentse Steenweg 138
9620 Zottegem
09/361 03 00
jan.francois@telenet.be
www.aardbol.be

Boomkwekerij
DE BOCK LV
Wij zijn specialisten in
Sierheesters, Rozen, Bamboes,
Vaste planten, Coniferen, Sierbomen,
Haagplanten, Fruitbomen
Pelikaanstraat 89
9700 Oudenaarde - Nederename
Tel: 055/30.24.80 (bedrijf)
Fax. 055/31.35.83

Recreatief gebruik

Recreanten genieten van een landschap, dus niet alleen van het bos. Om die reden draagt het ANB bij aan de openstelling van de getuigenheuvel, maar vermijdt in één adem dat er in het bos alleen maar recreatieve circuits ontwikkeld worden. Daarom werd in 2010 actief meegewerkt aan het uitwerken van het wandelknooppuntnetwerk 'Getuigenheuvels Vlaamse Ardennen' (Toerisme Oost-Vlaanderen). Vanaf 2012 werkte ANB actief mee aan de realisatie van het mountainbikenetwerk van de Vlaamse Ardennen. Het ANB geeft aan de partners aan wat mogelijk is zonder ecologische schade aan te richten.

De formule kent succes zonder overlast te veroorzaken in de bossen en natuurreservaten. Omgekeerd krijgen de partners kansen om circuits en netwerken te ontwikkelen in bijzondere en mooie kaders. Het ANB geeft hierbij waar mogelijk natuureducatieve input. In de Vlaamse Ardennen gaan we ervan uit dat alle aangeboden assen succesvol en druk bezocht kunnen zijn of worden. Assen waar twijfel over bestaat, worden vanuit een voorzichtigheidsprincipe niet aangeboden. Dergelijke assen kunnen wel opengesteld worden voor lokale bewoners of natuurkenners, maar belanden niet in een commercieel netwerk.
De stad Ronse bundelde hoger genoemde principes - en veel meer - in een mobiliteitsplan voor de Muziekberg (ANB, 2011). Het plan zorgt voortaan onder meer voor een snelheidsbeperking van 30km/u op de openbare (auto)wegen in het bos en leidt toeristen o.m. af naar de grote parkings bij jeugdherberg 'De Fiertel' en het gehucht Louise-Marie.

Zachte en trage recreatievormen worden bevoordeeld. Wandelaars, zowel dagjestoeristen als trekkers, zijn de belangrijkste doelgroep. Ook de alleterreinfietsers en ruiters krijgen aandacht; ze krijgen doorgangen aangeboden, maar geen gesloten circuits die enkel het bos aandoen. Net zo belangrijk als die twee doelgroepen, zijn ook de kinderen. Zowel de georganiseerde jeugdbeweging als gezinnen met jonge kinderen kunnen via het nieuwe bosbeheerplan terecht in een speelzone. Recreanten worden op wegen en paden zoveel mogelijk gebundeld, maar moeten om veiligheids- of ecologische redenen soms van elkaar gescheiden worden. Als een weg breed is en in goede staat, kan de fietser de wandelaar passeren, maar op een bospad lukt dat niet.

Met de steun voor het Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling en Toerisme Vlaamse Ardennen is in 2012 een aanvang genomen om een 'oude' recreatievorm nieuw leven in te blazen: het wildkamperen. Dat is sinds lang verboden. Met de wetgeving rond het paalkamperen veranderde dat echter, onder voorwaarden. Paalkamperen houdt in dat er op een weloverwogen locatie rondom een paal met watervoorziening op enkele houten platforms gedurende 48u gebivakkeerd mag worden. Vuur maken is meestal verboden, ook op de Muziekberg. De locatiebepaling kent diverse criteria waaronder esthetische, landschapsecologische en recreatieve. Een locatie moet dus mooi en belevingswaardig zijn, mag niet op een kwetsbare of verstoringsgevoelige plek liggen en moet in de buurt liggen van netwerken die zich richten op langeafstandstrekkers of -fietsers zoals de GR- en knooppuntennetwerken. Om die reden werden op de Muziekberg op de voormalige en heropgevulde zandgroeve naast het Sint-Pietersbos enkele platforms gebouwd. Na één jaar is duidelijk dat deze bivakzone internationaal, en druk, gebruikt wordt en de hoogste waarderingsscores krijgt van haar gebruikers. Om die reden werd een tweede bivakzone geopend bij de oude Schelde 'Spettekraai' in Zingem. Het ligt voor de hand dat de Vlaamse Ardennen een vier- of vijftal bivakzones krijgt toebedeeld; daarmee krijgt het een netwerk dat doelgroepen de kans geeft om een midweek

Bivakzone bij Spettekraai foto: Gilbert De Ghesquière

rond te trekken in Vlaanderens Mooiste Landschap. Met die visie zullen de Vlaamse Ardennen meteen marktleider worden in Vlaanderen en mee bepalen hoe met paalkampeerzones in Vlaanderen wordt omgegaan. De grootste bekommernis hierbij is om trouw te blijven aan de initiële principes van een paalkampeerzone: eenvoud en respect voor de schoonheid en puurheid van dit landschap.

Geniet en breng respect op voor een unieke beleving.

Bedreigd

Luc Menschaert

Vogels -wereldwijd om en bij de 10 000 soorten- staan in mindere of meerdere mate onder druk. De bedreigingen zijn niet op de vingers van een hand te tellen. In de broedgebieden is er habitatverlies door verstedelijking, intensieve landbouw, ontbossing, woestijnvorming en verdroging van moerasgebieden. Op hun trekroutes botsen vogels tegen hoogspanningsleidingen en windmolens en zijn ze het slachtoffer van plezierjacht en grootschalige vangst voor consumptie.

BirdLife International, een koepelorganisatie voor vogelbescherming, heeft onlangs in een nieuw rapport haar mondiale Rode lijst voor vogels geactualiseerd. Zonder afdoende maatregelen lijken wereldwijd een kleine 200 vogelsoorten gedoemd

Kraanvogels *foto: Gerard Mornie*

om te verdwijnen. Een op vijftig soorten dus, maar eenmaal de klimaatopwarming op volle toeren, zou die verhouding vlug kunnen toenemen. Toch komen er nog altijd soorten bij. Een enkele keer duikt in een of ander oerwoud een soort op die tot dan nog niet was beschreven. Veruit de meeste aanwinsten zijn gefabriceerd, in die zin dat dank zij nieuwe inzichten in de vogelsystematiek vroegere ondersoorten de status van soorten krijgen toebedeeld.

In de Rode lijst staan oude bekenden, habitués in feite, als de Laysaneend en de Mauritiustorenvalk, twee voorbeelden van vogels die op één geïsoleerd eiland of op een of meer eilanden van een archipel voorkomen en om die reden alleen al kwetsbaar zijn. Bij de eend en de torenvalk gaat het om drie eilandjes van de Hawaï-archipel en het eiland Mauritius in de Indische oceaan. Verder liefst zes albatrossen, zwervers over de zeven wereldzeeën, compagnons van matrozen op de lange omvaart. Fijn, maar de modale vogelliefhebber, met de voeten op vaste grond, hoeft ze niet in levende lijve te zien. Voor hem volstaat de wetenschap dat het met de albatrossen goed komt.

Van de Europese vogels staat alleen de lammergier op de lijst. Al lijkt deze gier in de Pyreneeën buiten gevaar, en cirkelt hij dank zij herintroducties nu opnieuw langs de bergkammen van de Alpen, in zijn broedgebieden in Afrika en Azië gaat het met hem steil bergaf. Soms kan het raar lopen. De Chileense flamingo gaat in Zuid-Amerika achteruit in het wild, maar is tegelijk in Europa een publiekslokker aan de ingang van dierentuinen en watervogelcollecties. Ontsnapte vogels hebben in 1983 een kolonie gesticht in het Zwillbrocker Venn in Duitsland, net over de Nederlandse grens, en er bijna jaarlijks jongen grootgebracht. De flamingo's doen buiten de broedtijd de slikvlakten en strandwateren aan van Zeeland en Zuid-Holland. In de loop der jaren hebben zich zelfs Europese flamingo's bij de groep aangesloten.

Nu tien jaar geleden is de Vlaamse broedvogelatlas uitgebracht. Daarin was ook een Rode lijst opgenomen. Een update van die lijst is gepland voor 2014. In die tien jaar is er toch een en ander veranderd. Positief is alvast dat enkele soorten waarvan men dacht dat ze als broedvogels voor Vlaanderen verloren waren, nu blijkbaar definitief hun plaats in de natuur, zij het zeer lokaal, hebben veroverd. Voorbeelden zijn de lepelaar, de kleine zilverreiger, de aalscholver en de slechtvalk. Nederland doet er nog een schepje bovenop met toppers als de kraanvogel, de grote zilverreiger en de zeearend en heeft de visarend, de zwarte ibis en waarom niet, de Europese flamingo op de wachtlijst staan. Het gaat stuk voor stuk om vogels van groot formaat, die perfect passen in de drang naar wilde en uitgestrekte natuur die vandaag de dag de kop

POLET - VERHAMME - VANPOUCKE
FISCAAL RAADGEVERS
EENMANSZAKEN | VRIJE BEROEPEN | VENNOOTSCHAPPEN
BOEKHOUDING & FISCALITEIT
Pascal Polet 09/242 95 93
Anthony Verhamme 09/242 95 91
Julie Vanpoucke 09/242 95 94
Staatsbaan 71 B
9870 Zulte
F: 09 242 95 99

opsteekt. Eigenlijk horen ook de grauwe gans en de brandgans in dit rijtje thuis, maar vooral de eerste heeft het in natuurliefhebbersogen verkorven.

In Vlaanderen is de toestand nog te overzien, maar vooral Nederland worstelt met een heus ganzentrauma. Liefst 600 000 zomerganzen, waarvan het gros grauwe ganzen, gaan onverstoorbaar grazend hun weg op het grondgebied en wegen loodzwaar op de natuurwaarden van de geliefde weiden. In Vlaanderen stonden in 2004 enkele broedvogels op het punt te verdwijnen: ortolaan, grote karekiet, tapuit, paapje en kuifleeuwerik. Ze zijn er nog altijd even slecht aan toe. Maar opnieuw een positieve noot. Een van Europa's mooiste zangvogels, de grauwe klauwier, leek in 2004 al te werken aan een stille vooruitgang en komt nu pas op dreef. Verleden jaar werden een dertigtal broedparen geteld. Behalve één broedgeval in Vlaams-Brabant huizen de klauwieren exclusief in Limburg, allemaal in en om natuurgebied. Dat is trouwens de algemene tendens. Zeldzamere broedvogels vinden nu alleen nog hun gading in natuurterreinen. Daarbuiten is het landschap te kaal en uitgekleed.

Van opsteker naar domper: ook de zomertortel, de matkop, de nachtegaal en de wielewaal zien de rode lijst dichterbij komen. Dat zijn broedvogels van bij ons. Het is echter gevaarlijk conclusies te trekken vanuit situaties op lokaal en zelfs landelijk niveau. Zo nestelt de nachtegaal in Vlaanderen hoofdzakelijk in de duinen langs de kust en al maar minder in het binnenland, en wordt hij in heel West-Europa schaars, terwijl de aantallen in Oost-Europa toenemen. Idem dito voor de wielewaal. Deze verdwijnt uit West-Europa, maar heeft zijn domicilie verlegd naar de bossen in het noorden. Dank zij de warmere zomers? Hoe dan ook, geen van beide soorten verkeert op Europees niveau in gevaar. Enkele soorten die in Europa als broedvogel wel degelijk in de gevarenzone vertoeven (havikarend, marmereend, roodkeelpieper,…) bestrijken in Afrika of in Azië een veel omvangrijker broedareaal waarin voor zover bekend met die vogels weinig of niets aan de hand is. De rode wouw ten slotte is een soort die bijna uitsluitend binnen de Europese grenzen broedt en waarvan de evolutie zeer goed wordt opgevolgd. Dit kunstwerk van het luchtruim gaat in zijn kerngebieden Frankrijk en Spanje fel achteruit, maar blijkbaar toch niet hard genoeg om op de Rode lijst te belanden. En al helemaal geen antwoord geven de Rode lijsten op het verdriet van de natuurliefhebber die in zijn omgeving de ringmussen, de spotvogels, de zanglijsters en wat nog meer uit beeld ziet verdwijnen.

Er groeit een orchidee in de Brielmeersen

Henk Coudenys

Er groeit een orchidee in het familiepark 'de Brielmeersen' te Deinze, meer dan eentje zelfs. Meer bepaald gaat het om rietorchis. Er naar op zoek gaan heeft weinig zin. Ze staan ergens goed verborgen, heb ik zelf ondervonden en dus heb ik ze nog niet gezien. Ik kom er nochtans vaak genoeg, dankzij mijn jongste zoon.

Rietorchis *foto: Gilbert De Ghesquière*

Ik stel er me het volgende bij voor: op een dag kwam een van de vele ooievaars die daar worden gekweekt, terug van een uitstapje naar de Blekerij te Zeveren, alwaar hij in de drassige hooilanden tussen de zegges en de orchideeën rond had gestruind en zijn buik had gevuld met kikkers en muizen. Aan zijn poten hing nog wat modder, met daarin de piepkleine zaadjes van de rietorchis en wat sporen van een specifieke schimmelsoort die nodig is om de orchideeënzaadjes te helpen kiemen. Terug in de Brielmeersen, ging de ooievaar in de buurt van zijn nest pootje baden in de vijver. De modder spoelde zaadjes en sporen en al van tussen zijn tenen, en voegde zich bij het slijk van de oever. En op een dag ontkiemde daar de eerste rietorchis.

Veertig jaar geleden was er van een recreatiedomein nog geen sprake. De Brielmeersen bestonden uit… meersen, natte weilanden die 's winters overstroomden als de Leie de regenval niet meer tijdig wist te slikken. De plantenwerkgroep stond nog in zijn kinderschoenen en menig natuurliefhebber moest tot zijn grote frustratie toezien hoe in de Brielmeersen bagger uit de Leie werd opgespoten.

Een mooi stukje halfnatuurlijk landschap ging verloren, natuur die nog niet grondig was onderzocht. De baggerboot groef ook nog een langwerpige vijver uit, die wat leek op een oude meander, waarna het onding elders zijn werk ging doen.

Stad Deinze wilde er een park van maken, maar alle bomen gingen dood. Alleen de moerasandijvie stelde het goed. Door de mislukking wijzer geworden, werden er uiteindelijk vooral inheemse boomsoorten aangeplant zoals wilgen, essen en elzen, die aangepast waren aan de drassige bodem.

Meer dan dertig jaar lang vermeed Karel De Waele die plek en werd ze dus door de plantenwerkgroep bezocht noch geïnventariseerd. De Brielmeersen vormden tot voor kort een van de zeldzame zwarte vlekjes op zijn geliefde inventarisatiekaarten. Vermaledijd stadspark!

Maar nu groeit er dus rietorchis. En gewone hondstong. En daslook. En lieve-vrouwe-bedstro. Het park is tot een nieuw soort halfnatuurlijk landschap geëvolueerd, dat tussen de spelende kinderen, de depressieve uilen in hun kooi en de aangeplante bosjes door, ruimte biedt aan inheemse planten- en diersoorten. Sommige daarvan zijn zeldzaam.

Moraal van het verhaal: de natuur keert altijd terug, zolang we maar potenties scheppen en zolang er restjes natuur in de buurt zijn van waaruit soorten hun nieuwe vestigingsplaatsen kunnen koloniseren. In dit geval gaat het om een kunstmatige plas en ouder wordende bosjes op natte grond. De daslook en het bedstro zijn er mogelijk gekomen via modder aan de schoenen van wandelaars die af en toe ook de bossen in de Vlaamse Ardennen aandoen.
Elders kan het gaan om een wegberm, een stuk braakland, een oude groeve of een tot puin vervallen fabrieksgebouw.

Jammer van die meersen en al wat er wellicht rondkroop, fladderde, groeide en bloeide. Maar gelukkig laat de natuur zijn ontrouwe minnaar – de mens – nooit in de steek.

Dorenbosbeek krijgt nieuwe bedding in Brakel

Ignace Walckiers / provincie Oost-Vlaanderen

De Dorenbosbeek, waterloop nr. S.266, is een bovenloop van de Zwalm. Voor de belangrijke restpopulaties zoetwatervissen die er nog voorkomen, o.a. beekforel en beekprik, moeten volgens de Conventie van Bern speciale maatregelen genomen worden om die soorten te behouden en ontwikkelen. De bovenloop van de Dorenbosbeek wordt in overeenstemming met de Europese Habitatrichtlijn al beschermd, maar dat is niet voldoende. Ook de migratiemogelijkheden naar de Zwalm, haar bovenlopen en de Schelde moeten hersteld worden. Enkel op die manier kan men de gevaren voor inteelt en daardoor het verzwakken en het uitsterven van de soorten voorkomen.

Dorenbosbeek *foto: Ignace Walckiers*

Dorenbosbeek, vismigratieknelpunt in Brakel

Ter hoogte van het centrum van Brakel is de Dorenbosbeek over een lange afstand overwelfd, wat de vismigratie in belangrijke mate hindert. Om dat vismigratieknelpunt weg te werken, werkt de provincie samen met het Agentschap voor Natuur en Bos.

De oplossing: een nieuw stukje Dorenbosbeek

Ter hoogte van Brakel-centrum krijgt de Dorenbosbeek een nieuwe open

eurabo natuurlijk!
www.eurabo.be
bio-ecologische bouwmaterialen voor energiezuinige houtbouw
FSC Het keurmerk voor verantwoord bosbeheer
VIBE ★★★
Ronse - Gent | tel + (0)55 23 51 40 | info@eurabo.be

bedding. De werken in opdracht van de Afdeling Wegen en Verkeer om het verkeer van de drukke gewestweg N8 via een ring buiten de dorpskom om te leiden, boden daarbij de ideale kans om binnen datzelfde project ook een nieuwe tracé voor de Dorenbosbeek te graven.

Dorenbosbeek: realisatie van een nieuwe, ecologische verbinding

Aan de stroomopwaartse kant wordt een nieuw beekprofiel gegraven. Er komt een schuifconstructie om het debiet op de nieuwe vismigratieloop te kunnen regelen zodat geen wateroverlast ontstaat. Dit nieuw tracé sluit vervolgens aan op de langsgracht van de ringweg.
Op plaatsen waar de doorstroommogelijkheden in breedte beperkt zijn, komen in de nieuwe bedding gewapende betonelementen (kokers en u-profielen). Door hun lengte te beperken, blijven zij vispasseerbaar.
Aan de stroomafwaartse kant wordt het tracé gebruikt van de oud-geklasseerde waterloop nr. 5, hier en daar met een aangepast profiel waarna de nieuwe waterloop aansluit op de Dorenbosbeek.
Enkele bestaande overwelvingen worden vervangen door nieuwe duikers met aangepaste afmetingen.
De werken moesten tegen het einde van 2013 afgerond zijn. Kostprijs: 400 000 euro.

Meer info: Ignace Walckiers op 09/267.76.61.

Tijd om onze vogels te voederen

We zijn weer in de koude wintermaanden aanbeland. In de winter geraken vogels moeilijk aan voedsel. Terwijl ze dan juist extra veel energie nodig hebben om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Door het inrichten van een voederplek in je tuin geef je de vogels een steuntje in de rug.
Je helpt de vogels het meest met speciaal voor hen ontwikkeld voer. Verantwoorde keuzes zijn bijvoorbeeld speciaal samengestelde zadenmixen in een silo of op een voedertafel. Ook vetproducten zoals vetbollen of pindacakes. Ook (ongezouten) pinda's zijn uitermate geschikt.

Natuurpunt selecteerde een assortiment voeders voor vogels, eekhoorns en andere tuindieren dat je herkent aan het Natuurpuntlogo op de verpakking. Ontdek ze online op www.natuurpunt.be of het tuincentrum in je buurt. Bij elke aankoop steun je Natuurpunt.

Vogels op bezoek tijdens Het Grote Vogelweekend

De koude winterdagen zijn weer daar. Tijd om de vogels in onze tuin te helpen met zelfgemaakte vetbollen, lekkere nootjes of een geschilde appel. Zo ben je verzekerd van heel wat vogelgekwetter tijdens 'Het Grote Vogelweekend' op 1 en 2 februari. Tel de mezen, mussen en lijsters in je tuin en geef je resultaten online door. Op 30 en 31 januari kunnen ook scholen hun schoolpleinvogels doorgeven via de telling voor scholen.

Zo'n 14 000 deelnemers telden in 2013 meer dan 518 800 vogels in hun tuin. Een absoluut record! Merels en kool- en pimpelmezen blijven de klassieke bezoekers van onze tuinen. Toch prijkte de vink bovenaan de top 10 tijdens de telling van 2013. Door de strenge winter kwamen zij talrijker dan voorheen naar onze voederplaatsen.
Met deze massale tuinvogeltelling schets je samen met duizenden andere tellers een beeld van de vogelrijkdom in onze tuinen en hoe we de vogels het best helpen tijdens de koude winterdagen.

Surf nu naar www.vogelweekend.be en ontdek hoe je je tuin kan voorbereiden op Het Grote Vogelweekend. Succes!

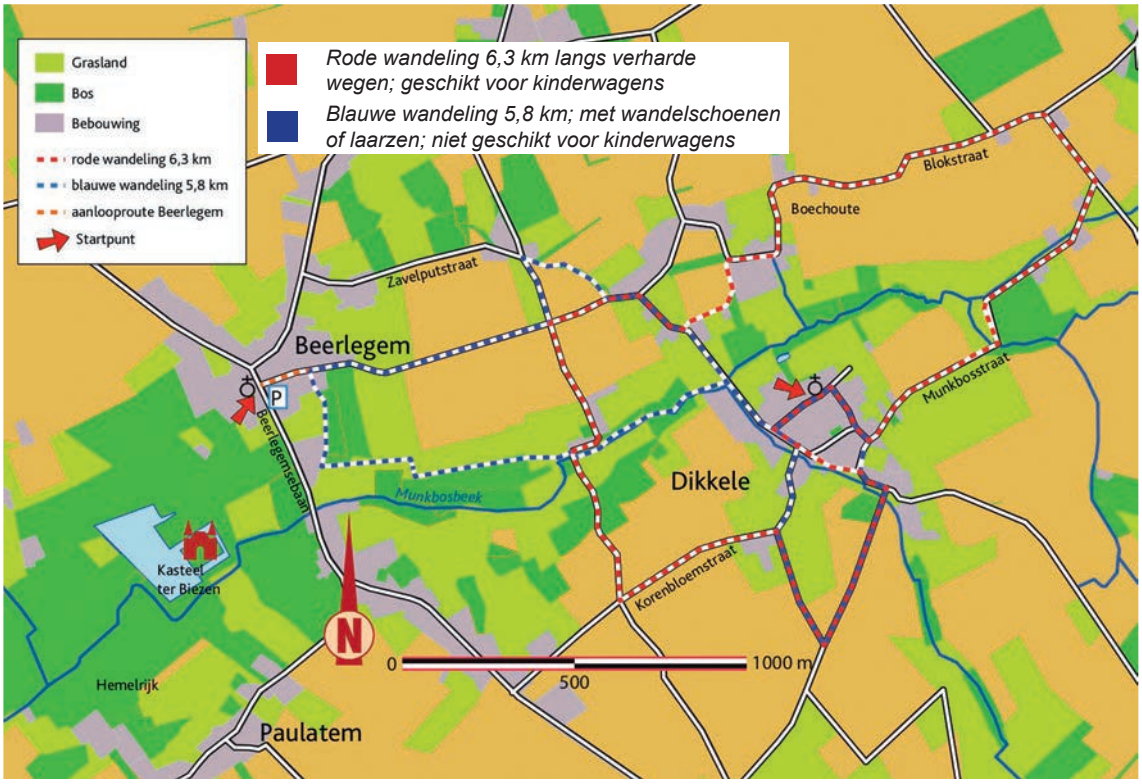

Wandelen in de Munkbosbeekvallei

Laurent Flostroy

In de Munkbosbeekvallei werden door Natuurpunt 2 wandellussen gerealiseerd. De wandelingen zijn zo uitgestippeld dat ze voldoen aan de noden van verschillende types wandelaars. Zo kan een zo ruim mogelijk publiek kennis maken met de vallei.
Waar je vroeger in de meeste gevallen enkel kon komen met een gids kan je nu door bewegwijzerde wandellussen zelf het gebied verkennen.
Op het kaartje zie je een blauwe en een rode wandellus. Vooral de blauwe wandellus is een aanrader. Ze loopt langs waardevolle trage wegen en brengt je langs verschillende mooie en ongerepte delen van de vallei.

Veel trage wegen waren in onbruik geraakt en daardoor ook vaak ontoegankelijk. Behalve een handvol lokale bewoners wisten nog weinig mensen van het bestaan van de wegels.
Door de aanpak van verschillende knelpunten is Natuurpunt erin geslaagd om belangrijke buurtwegen opnieuw toegankelijk te maken. Zo werd er een verbinding hersteld tussen de Zwalmse dorpen Beerlegem en Dikkele die grotendeels over onverharde trage wegen loopt.

Startpunten van de wandelingen zijn er nabij de kerken van Dikkele en Beerlegem. Voor de blauwe wandellus parkeer je best nabij de kerk van Beerlegem. In het weekend kan je ‘s namiddags in Dikkele een tussenstop maken in de lokale herberg.

De Munkbosbeekvallei ligt aan de rand van de

Munkbosbeek *foto: Laurent Flostroy*

Vlaamse Ardennen in de gemeenten Zwalm, Gavere, Zottegem en Oosterzele. Het is één van de kleinere gebieden die Natuurpunt afdeling Zwalmvallei beheert.

De wandellussen liggen in het deel van de vallei waar Natuurpunt actief is. In 2012 werd het natuurproject door de overheid erkend als natuurreservaat. Ook werd een groot deel van de vallei al eerder landschappelijk beschermd binnen een zogenaamde ankerplaats.

De bronnen van de Munkbosbeek liggen in de omgeving van de Munkboshoeven in Velzeke. De beek mondt rechtstreeks uit in de Schelde ter hoogte van de brug tussen Zingem en Nederzwalm.

De Munkbosbeekvallei is een kleinschalig natuurproject. Grote eenheden natuur vinden we in de vallei niet. Wel is er een relatief ongerept halfopen landschap met een rijk cultuurhistorisch verleden en restanten waardevolle natuur.

De Munkbosbeek heeft een goed bewaarde natuurlijke structuur. Op het vlak van waterkwaliteit en vismigratie zijn er echter nog grote vorderingen nodig om een basiskwaliteit te halen die herstel van fauna en flora in de beek mogelijk maakt.

Waarnemingen.be rondt kaap tien miljoen meldingen

Op de website www.waarnemingen.be werd op 2 december de tien miljoenste natuurwaarneming geregistreerd. Het ging om een melding van een boomklever in Zonhoven door Marc Lodewijckx. Met tien miljoen waarnemingen op vijf jaar tijd is de website uitgegroeid tot een belangrijke bron voor het natuuronderzoek in België.

Waarnemingen.be is een online meldpunt voor waarnemingen van dieren en planten in de vrije natuur. Natuurliefhebbers voeren er soorten, aantallen en vindplaatsen in. De website is sinds 2008 actief en kende in die 5 jaar een sterke groei. Dagelijks bezoeken gemiddeld 5000 mensen de website en sinds de start waren er al 1,5 miljoen unieke bezoekers.

Waarnemingen.be bevat dan ook een schat aan actuele informatie over de natuur. Er is momenteel informatie over 15 830 soorten over heel België en de databank bevat 1,3 miljoen bewijsfoto's. Op die manier is waarnemingen.be een belangrijke bron van informatie geworden voor natuurliefhebbers, wetenschappers en beleidsmakers. Bovendien geeft de website de actuele verspreiding van soorten weer op handige kaarten en worden bijzondere vondsten vaak voor het eerst gemeld via dit kanaal.

"Al sinds 1979 houd ik een persoonlijk archief bij van mijn waarnemingen", zegt Marc Lodewijckx, "maar dankzij waarnemingen.be kan ik dat archief met veel meer mensen delen." Marc is vooral geïnteresseerd in vogels en de tien miljoenste waarneming is niet geheel toevallig een boomklever, een kleine vogel die met de kop naar beneden langs stammen en takken kan klauteren.

Vrijwillige administrators vanuit Vlaanderen en Wallonië controleren de meldingen op juistheid. De meer dan 16 000 geregistreerde waarnemers gebruiken de website en de mobiele apps als digitaal notitieboekje en wisselen per jaar meer dan 2 miljoen waarnemingen uit. Daarmee is waarnemingen.be de meest volledige natuurdatabank van ons land.

Boomklever *foto: Paul Vandenbulcke*

Het succes van waarnemingen.be illustreert de kracht van 'citizen science'. Vrijwilligers zorgen samen met hun coördinerende organisaties voor een massa aan informatie die onhaalbaar en onbetaalbaar zou zijn als ze met professionele krachten verzameld zou moeten worden. Bovendien is waarnemingen.be een uniek initiatief omdat het de krachten van Vlaamse en Waalse natuurliefhebbers bundelt. Waarnemingen.be werd ontwikkeld door de Nederlandse Stichting Natuurinformatie en wordt in België beheerd wordt door Natuurpunt en haar Waalse zustervereniging Natagora.

Contact: Hendrik Moeremans - Natuurpunt - 0490/65.79.96.

Weekend Gaume Belgisch Lotharingen

Gerda Achtergaele en Bryan Goethals

Van 9 tot 11 augustus 2014

Aandachtspunten: ongewervelden, verkenning van natuur & landschap van de Gaume.

Excursieregio: De Gaume is als meest zuidelijke regio van België bekend om zijn aangenaam microklimaat, het is er net iets warmer en zonniger. Het landschap wordt bepaald door oost-west verlopende heuvelruggen met vaak kalkrijke ondergrond. De combinatie van klimaat en ondergrond staan garant voor een uitzonderlijke fauna en flora. De lange occupatiegeschiedenis uit zich in talrijke bezienswaardigheden op cultuurhistorisch vlak.

Het precieze programma wordt opgesteld afhankelijk van de weersomstandigheden en de interessegebieden van de deelnemers. Naast aandacht voor ongewervelden zal er ook aandacht zijn voor het landschap, zijn ontstaan en geschiedenis. Toppers als Buzenol, Torgny, Orval en Montmedy staan in elk geval op het programma.

De excursies werden voorbereid door Bryan Goethals (araneoloog) en Gerda Achtergaele (geografe). Tijdens de excursies worden zij bijgestaan door andere deelnemers gespecialiseerd in verschillende diergroepen (bv. vlinders, kevers, zweefvliegen, slakken,...).
Je krijgt nog een uitgebreide bundel vooraf. De gekozen verblijfsaccomodatie biedt ons ook ruimte voor regenprogramma's en avondactiviteiten (voordracht, determineren, nachtvlinders vangen, ….)

Logement: 'Le Thirifays', Thirifays II Route Chiny-Izel N840, 6810 Chiny; http://www.m2m.be/thirifays en http://www.youtube.com/watch?v=vAV64dli_cg.
We logeren in een herenhuis uit de 18e eeuw middenin de weilanden in de vallei van de Semois, in het noorden van de Gaume. We beschikken er over ruime kamers met lavabo en douche. De gastheer en gastvrouw verwennen ons in de eetkamer met een stevig ontbijt en een (h)eerlijk avondmaal. Voor onze avondactiviteiten kunnen we ook gebruik maken van het ruime salon en de tuin.
Wij zullen rekening houden met uw wensen en voorkeuren bij het indelen van de kamers.
Wij voorzien een groepsgrootte van max. 20 deelnemers.
We logeerden hier ook tijdens ons weekend van 2010.

Maaltijden:
- picknick voor 1e dag zelf mee te brengen;
- 2-gangen avondmaal op 1e dag en 2e dag;
- Ontbijtbuffet op 2e dag en 3e dag;
- Lunchpakket op 2e dag en 3e dag.

Vervoer: Verplaatsing naar verzamelpunt ongeveer 240 km vanuit Oudenaarde. Met privé-wagens, mogelijkheid tot kostendelend rijden.

Kostprijs: De kostprijs voor het gehele weekend (2 overnachtingen, 2 avondmalen, 2 ontbijten, 2 lunchpakketten, bed- & badlinnen, toegangsgeld Montmedy en algemene kosten) wordt geraamd op 130 euro. Persoonlijk verbruik van dranken wordt apart betaald. Er zijn dan ook nog de kosten voor vervoer (kostendelend rijden).

Inschrijven en betalen: Je stuurt een mail met jouw naam en die van eventueel andere personen waarvoor je wenst in te schrijven naar g.achtergaele@telenet.be. De inschrijvingen worden genoteerd volgens aankomst van je mail.

Wij vragen je bij je inschrijving een voorschot van 50 euro te betalen op rekening BE62 7370 3275 8761 van Lampyris. Dan pas wordt je inschrijving definitief.
Het saldo van 80 euro dient in de maand juni 2014 betaald te worden.
Afzeggen na betalen van het voorschot kan enkel als er nog mensen op de wachtlijst meewillen of als je een andere vervanger aanbrengt, anders blijft het voorschot verschuldigd.

Voor alle verdere info kan je ons mailen g.achtergaele@telenet.be of bellen 055/60.35.09 of 0486/21.69.22 (gerda).

Dierenartsenpraktijk 'Blauwesteen'

Dierenartsen De Pourcq Bernard en Moreaux Philippe

Blauwesteen 43 te 9600 Ronse

www.dierenartsenpraktijkblauwesteen.be
tel: 055/21.38.19

uit sympathie

Office Partners

méér dan complete kantoorinrichting

gratis cataloog & info folder
professioneel advies op maat

http://www.officepartners.be
e-mail: officepartners@skynet.be

Doornikstraat 8 - 9700 Oudenaarde
Tel: 055/30.41.13 - Fax: 055/30.91.13

DE*plus*: Natuurpunt afdeling Deinze-*plus*
GZ: Natuurpunt afdeling Groot Zingem
HRZ: Natuurpunt afdeling Herzele
HOU: Natuurpunt afdeling Houtem
IWG: Invertebratenwerkgroep Lampyris
JNM: Jeugdbond voor Natuur en Milieu
KBE: Kern Werkgroep bos t'Ename
KRB: Kern Rondom Burreken
MOW: Milieufront Omer Wattez
NWB: Nationale Werkgroep Botanie
NWG: NatuurstudieWerkGroepen Vlaamse Ardennen-*plus*
OUD W-P: Natuurpunt afdeling Oudenaarde-Wortegem-Petegem
PWG: Plantenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus*
PAWG: Paddenstoelenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus*
RLVA: Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen
RO: Natuurpunt afdeling Ronse
SL: Natuurpunt afdeling Schelde-Leie
TW: Trage Wegen vzw
VA: Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen
VA*plus*: Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
VUB: Vrienden van het Uilenbroek
VWG: Vogelwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus*
WMB: Werkgroep Munkbosbeekvallei
WMBV: Werkgroep Maarkebeekvallei
ZV: Natuurpunt afdeling Zwalmvallei
ZWG: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus*

Woensdag 8 januari 2014

■ **VWG + SL: Bijeenkomst van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne,** o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel 0475/34.65.86. Aanvang te 20u. Einde rond 22u30. Op deze bijeenkomst van de vogelkijkers uit de regio (of daarbuiten) zal je ongetwijfeld nieuwe zaken bijleren. Er worden enkele voorstellingen gebracht, die kunnen gaan over diverse thema's: determinatie, reisverslagen, projectresultaten,… Dit zowel voor de beginnende vogelkijker als de meer gevorderde. De exacte inhoud maken we op voorhand bekend op ons forum www.natuurforum.be --> Vlaamse Ardennen Plus.

Vrijdag 17 januari 2014

■ **Gezamenlijke nieuwjaarsreceptie van Natuurpunt VA*plus* en Milieufront Omer Wattez.** We zetten het nieuwe jaar in met een hapje en een drankje. Afspraak om 19u30 in de parochiezaal te Leupegem - Oudenaarde (Sompelplein). Graag vooraf een seintje aan MOW vzw, Kattestraat 23 te Oudenaarde, tel. 055/30.96.66 of info@milieufrontomerwattez.be

Zaterdag 18 januari 2013

■ **ZV: Werkdag Middenloop Zwalm.** Contactpersoon: Chris Nuyens tel. 0495/67.96.15. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

Zondag 19 januari 2014

■ **VWG + SL: Vogeltocht voor beginners, met aandacht voor de watervogels.** Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

■ **ZV: Nieuwjaarsreceptiewandeling.** Info: Vincent Decroock, 0498/10.95.39. Samenkomst om 10u aan de Kloosterhoeve, Rozebekeplein 11 te Rozebeke. Wandeling in het natuurgebied Bruul en de omgeving rond de Boembekemolen met de plechtige inhuldiging van de vlonder aan de nieuwe poel en aansluitend nieuwjaarsreceptie in de Kloosterhoeve. Einde rond 13u. Voorzie je van aangepast schoeisel.

■ **DE*plus*: Start Natuurpuntjaar met pannenkoeken.** Info: Koen Houthoofd, tel 09/328.11.08. Start om 14u in zaal De Engel (Leernsesteenweg 250, St-Martens-Leerne) voor de start van het nieuwe Natuurpuntjaar. We verkennen hierbij de winterse natuur rond St-Martens-Leerne. Voor de kinderen is er een aparte kinderactiviteit. Vanaf 16u serveren we de traditionele gratis natuurpuntpannenkoeken en geven we een woordje uitleg over de nieuwe activiteiten. Einde omstreeks 17u30.

■ **KRB: Winterwandeling + nieuwjaarsdrink in het Burreken.** Gids: Ronny De Clercq, tel.055/45.63.42, ronnydeclercq@pandora.be. Afspraak om 14u aan Perreveld t.h.v. N°14 te Zegelsem. Een mooie landschapswandeling door het hart van Het Burreken. Aansluitend om 16u nieuwjaarsdrink in de schuur!

Dinsdag 21 januari 2014

■ **RO: Algemene vergadering met receptie.** Samenkomst om 20 uur in de Branderij, Zuidstraat 13 te Ronse. Naast een gezellige babbel staat de voorstelling van de activiteiten 2014, het werkingsverslag van de reservaten en het financieel verslag 2014 op agenda.

Woensdag 22 januari 2014

■ **ZV: Herkennen en beloeren van vogels.** Info: Vincent Decroock, 0498/10.95.39. Samenkomst om 20u in café 't Verval, Gentsesteenweg 135, Grotenberge. Herkennen en beloeren van vogels met info over het maken van een voederplank en het bouwen van nestkastjes. Graag verwittigen bij deelname. Einde rond 22u.

Vrijdag 24 januari 2014

■ **HRZ: Nieuwjaarsontmoeting (algemene ledenvergadering).** Afspraak om 20u in de Mediabox van De Wattenfabriek, Solleveld 33, Herzele. Algemene ledenvergadering met een debat waarin verschillende actoren hun visie brengen rond natuurbehoud in het algemeen maar ook op gemeentelijk vlak. Met plaatselijke politici, bestuur Natuurpunt Herzele en Chris Steenwegen, directeur Natuurpunt. Na het debat is er een receptie en gezellige babbel.

Zaterdag 25 januari 2014

■ **KBE: Werkdag Bos t'Ename.** Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Elke laatste zaterdag van de maand wordt gewerkt in Bos t'Ename, van hakhout afzetten tot hooien. Samenkomst aan de loods, Braambrugstraat 43. Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

■ **DE*plus*: Powerpointvoorstelling 'Karel en Alma in India: een cultuurschok'.** Info Karel De Waele, tel 09/386.45.60. Zie voor meer details op de achterflap. Toegangsprijs 2,50 euro/persoon of 5 euro/gezin.

Zondag 26 januari 2014

■ **KBE + OUD W-P: Winterwandeling in Bos t'Ename + nieuwjaarsreceptie Bos t'Ename & Natuurpunt Oudenaarde *plus*.** Gids: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. Samenkomst om 9u aan het Provinciaal Archeologisch Museum (PAM), Lijnwaadmarkt 20 te Ename of om 11u45 in de Loods van Bos t' Ename, Braambrugstraat 43 te Mater.

■ **RO:Werkdag in de poelenweide van het reservaat Pyreneeën.** Uur en plaats van samenkomst af te spreken met Philippe Moreaux, tel 0476/49.24.61. Afzagen van uitgezaaide elzen en afzetten van een houtkant. Het hout mag meegenomen worden. Meebrengen: werkhandschoenen, kapmes, eventueel een boomzaag en stevig schoeisel voorzien.

■ **HRZ: Winterse wandeling in het Duivenbos.** Gids: Frederik Dierickx. Afspraak om 9u30 aan de kerk van Sint Antelinks, deelgemeente van Herzele. Einde omstreeks 12u. Meebrengen: laarzen of goede wandelschoenen.

Donderdag 30 januari 2014

■ **OUD W-P + IWG: Huisspinnen. Gids: Bryan Goethals, tel. 0474/94.22.40, bryan.goethals@telenet.be.** Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. Om het jaar goed in te zetten bekijken we, bij een nieuwjaarsdrink natuurlijk, de schrik van elke huisvrouw (man) en leren op het zicht deze fantastische dieren van elkaar onderscheiden. Ook onze Huisspinnen die buitenshuis vertoeven worden niet vergeten. Einde omstreeks 22u30.

Zondag 2 februari 2014

RO: Werkdag in de poelenweide van het reservaat Pyreneeën. Uur en plaats van samenkomst af te spreken met Philippe Moreaux, tel 0476/49.24.61. Afzagen van uitgezaaide elzen en afzetten van een houtkant. Het hout mag meegenomen worden. Meebrengen: werkhandschoenen, kapmes, eventueel een boomzaag en stevig schoeisel voorzien.

Vrijdag 7 februari 2014

ZV: Algemene vergadering. Info: Jan François, 09/361.03.00. Afspraak om 20u. in Johan's Lodge, Boekelbaan 73, Sint-Blasius-Boekel. Evaluatie afgelopen jaar en planning nieuw werkjaar. Tussendoor en nadien gezellige babbel met hapje en drankje. Einde rond 23u.

Zaterdag 8 februari 2014

OUD W-P: Knotwerkdag in de Langemeersen. Info: Paul Cardon 055/31.19.92. en Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Samenkomst om 9u in de Meersstraat in Petegem a/d Schelde aan noord. Er worden knotwilgen geknot. Hout wordt verdeeld onder de deelnemers, afhalen pas in de zomer. Meebrengen: zaag, bijl, werkhandschoenen. Einde omstreeks 17u.

SL: PP-voorstelling door Bart Vanden Haute: 'Eurasia on 2 wheels'. Voor foto's en meer details: zie de achterflap. Inkom 2,50 euro (max. 5 euro per gezin).

Zondag 9 februari 2014

DE*plus*: De Ronde Van Deinze: op zoek naar natuur in Wontergem. Gidsen: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60 (GSM 0474/77.82.76, enkel die dag te gebruiken) en Wim Vercruysse. Start om 10u aan de kerk van Wontergem. Einde rond 12u. Meebrengen: laarzen, eventueel verrekijker en fototoestel.

Zaterdag 15 februari 2014

ZV: Werkdag Middenloop Zwalm. Contactpersoon: Chris Nuyens tel. 0495/67.96.15. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

VWG+VA: Bosuilenwandeling op de Kluisberg te Ruien. Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Willy Aelvoet, tel. 055/31.67.30. Samenkomst om 16u op de parking van de zwemkom 'Kluisbos'. Na een inleiding over leef- en voedingswijze van de bosuil worden de rustende bosuilen opgezocht en bewonderd met verrekijker of telescoop. Bij valavond horen we de typische bosuilenroep. Einde rond 19u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgidsen, evt. zaklamp voor de terugtocht.

VA: Kijken naar sterren en sterrenbeelden op de Kluisberg te Ruien, aansluitend bij vorige tocht. Gids: Gunther Groenez, tel. 0486/16.74.30. Samenkomst te 19u op de parking van de Toren. Einde omstreeks 21u. Deze activiteit sluit naadloos aan bij de bosuilentocht maar gaat enkel door als de weersomstandigheden het toelaten (heldere hemel, enkele wolkjes kunnen geen kwaad; maar statistisch gezien is februari de maand met meestal heldere nachten). Indien je twijfelt of deze activiteit wel zal kunnen doorgaan, kun je altijd bellen in de loop van de dag (tot 15u) naar Gunther. Het best is gewoon reeds mee te wandelen vanaf 16u voor de bosuilen, maar je kan ook aansluiten om 19u. Meebrengen: warme kledij, goed schoeisel, verrekijker, eventueel telescoop.

HRZ: Uilenwandeling. Gids: Dries Van Nieuwenhuyse. Afspraak om 19u30 aan het Oud Klooster, Goezestraat 10, Ressegem. We gaan op zoek naar de kerkuil, steenuil en bosuil. Einde rond 21u30.

Zondag 16 februari 2014

VWG + SL: Vogeltocht voor beginners, met aandacht voor de watervogels. Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

VWG + OUD W-P: Overwinterende vogels op de Donkvijver en in de Langemeersen. Gidsen: Ludo Vanderlinden en Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Samenkomst om 14u op de zuidelijke parking van de Donkstraat te Oudenaarde (straatje naar surfclub en Outsider). We bekijken de overwinterende watervogels van de Donkvijver en gaan daarna de Langemeersen in voor een flinke vogelwandeling met de blauwe kiekendief als doelsoort. Einde om 18u. Meebrengen: warme kledij, laarzen, verrekijker, eventueel telescoop,..

Vrijdag 21 februari 2014

MOW: Voordracht over bomen, belang van oude bomen, de juiste boom op de juiste plaats en ervaringen uit de praktijk van een boomverzorger. Sprekers: Dirk Criel, Paul Haustraete, Peter Vosters, – info over bomen en boekenstand ter plaatse. Om 20u. in Haagwinde, Hasselstraat 7 in Maarkedal (nabij de kerk van Maarke). Inkom: 2euro per volwassene, 1 euro/ kind.

Zaterdag 22 februari 2014

GZ: Bezoek aan Bourgoyen te Gent. Gids: Eddy Van Den Abeele, 0474/62.20.52 of gids van ter plaatse. Afspraak aan Adelgoed, Omgangstraat 41 in Zingem om 13u30. Terug omstreeks 17u30. Meebrengen: goed schoeisel, goede kledij, verrekijker, veldgidsen, evt. telescoop.

DE*plus*: Beheerwerken te Astene. Info: Koen Houthoofd, tel 09/328.11.08. Verzamelplaats: Gampelaredreef 30, Astene (naast de ingang van Astene dreef). We werken tussen 9u en 17u. We knotten knotwilgen en ruimen het hout op in een weide naast Astene dreef. Wie mee helpt heeft recht op een deel van het hout. Wel zelf voor vervoer zorgen. Per geknotte wilg krijgen we 12 euro die we integraal investeren in ons natuurgebied 'Vallei van de Zeverenbeek'. Meebrengen picknick, werkhandschoenen, laarzen en eventueel bijl en takkenschaar. Natuurpunt zorgt voor soep en drank.

KBE: Werkdag Bos t'Ename. Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Elke laatste zaterdag van de maand wordt gewerkt in Bos t'Ename, van hakhout afzetten tot hooien. Samenkomst aan de loods, Braambrugstraat 43. Aanvang om 9u en/ of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

Zondag 23 februari 2014

ZV: Familiewandeling in het domein & omgeving Breivelde. Info: Vincent Decroock, 0498/10.95.39. Samenkomst om 14u aan domein Breivelde, Parkstraat te Zottegem. Voorzie je van aangepast schoeisel. Einde rond 16u.

HOU: Natuurbeheerwerken, aanplant houtkant. Aanplant van een houtkant in Oombergen. Deze plantactie gebeurt in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos. We maken er een gezellige dag van met onder meer verwarmende soep. Meer info zie www.natuurpunthoutem.be.

Dinsdag 25 februari 2014

DE*plus* + VWG: Cursus 'vogelzang rond huis en tuin', theorieles 1. Info Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58. Lesgever Koen Leysen (Natuurpunt Educatie) Start om 19u30 in de kelder van de bib (markt Deinze). Einde rond 22u30. Lessenreeks bestaande uit drie theoretische lessen (dinsdagavond 25/2 - 11/3 - 25/3) en twee excursies (zaterdagvoormiddag 15/3 en 29/3). Kostprijs voor de volledige lessenreeks: 20 euro (lid Natuurpunt) / 30 euro (niet-lid). Om je in te schrijven, stuur je een mail naar info @natuurpuntdeinzeplus.be. Betaling tijdens de eerste les. Eén van de mooiste natuurervaringen blijft toch nog altijd het beluisteren van het ochtendconcert van de vogels. Maar voor heel wat mensen met een gezonde interesse voor natuur is het ook behoorlijk frustrerend dat ze vaak niet weten wie er achter de micro zit. In deze basiscursus leren we stap voor stap de courantste vogelzangen herkennen. We richten ons hierbij op de vogels die we in onze tuinen kunnen horen. In de cursus komt ook het visualiseren van de vogelzang aan bod, dit maakt het bestuderen van

de vogelzang een stuk duidelijker. Verder leren we ook waarom en wanneer vogels vooral zingen en van elke behandelde soort wordt de levenswijze en het voorkomen belicht.

Donderdag 27 februari 2014

■ **OUD W-P + IWG: De meestvoorkomende spinnen op excursie.** Gids: Bryan Goethals, tel. 0474/94 22 40. bryan.goethals@telenet.be. Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. Op excursie zijn het meestal dezelfde spinnen die we tegen het lijf lopen. We proberen deze eventjes op een rijtje te zetten voor jong en oud. Meebrengen: spinnengidsen per kilo. Einde omstreeks 22u30.

Zondag 2 maart 2014

■ **VA + TW: Natuurwandeling doorheen het St.-Pietersbos en langsheen Berg Tenhoute te Louise-Marie.** Gids: Filip Keirse, tel. 055/38.78.83. Samenkomst om 14u aan de kerk van Louise-Marie, La Salettestraat. Stevige tragewegenwandeling met aandacht voor historiek, landschap en natuur. Einde omstreeks 17u30. Meebrengen: waterdicht schoeisel, verrekijker.

Zondag 9 maart 2014

■ **VWG + OUD W-P: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u30 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang van de eerste boodschappers van de lente. In dit deel van de lente zijn lang niet alle soorten vogels terug van het verre Zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar vogelwijsjes. Einde omstreeks 9u30. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Zie ook 13 april en 18 mei.

■ **ZV: Lentemaaltijd.** Info: Jan François, 09/361.03.00. Vanaf 11u30 in de Bevegemse Vijvers, Bevegemse Vijvers 1 te 9620 Zottegem. Een heerlijke maaltijd ten voordele van onze natuurgebieden in Brakel, Zottegem en Zwalm. Kaarten voor volwassenen 14 euro, voor kinderen 9 euro. Te verkrijgen bij bestuursleden of medewerkers of via overschrijving op rekeningnummer BE57 9201 0163 2135 van Natuurpunt Zwalmvallei, p.a. Ommegangstraat te Brakel met vermelding van uw keuze en aantal volw/kind. Keuze uit beenhesp, koude visschotel en veggie-schotel. Einde rond 15u.

Dinsdag 11 maart 2014

■ **DE*plus* + VWG: Cursus 'vogelzang rond huis en tuin', theorieles 2.** Lesgever Koen Leysen (Natuurpunt Educatie) Start om 19u30 in de kelder van de bib (markt Deinze). Einde rond 22u30. Info over deze cursus: zie 25 feb.

Vrijdag 14 maart 2014

■ **HOU: Wolven in uw tuin?** Aanvang om 20u in het vergaderlokaal sportcentrum 'De Fabriek', Fabriekstraat 19, 9520 Sint-Lievens-Houtem. De comeback van wolven, everzwijnen, bevers, steenmarters en andere zoogdieren doet heel wat stof opwaaien. Moeten we blij zijn of schrik hebben? Waar komen ze vandaan en hoe gaan we ermee om? Diemer Vercayie (Natuurpunt Zoogdierenwerkgroep) vertelt er ons meer over. Nadien is er ruimte voor vragen. www.natuurpunthoutem.be.

Zaterdag 15 maart 2014

■ **HRZ: Ledendag/beheerwerken.** Afspraak om 9u aan de Oude Steenbakkerij, Kauwstraat 103, Sint-Lievens-Esse. Knotten van wilgen aan weide d'Hoeve en onderhoudswerken in het Duivenbos en aan de Poel. Meebrengen: werkkledij en -handschoenen, snoeizaag, kapmes.

■ **DE*plus* + VWG: Cursus 'vogelzang rond huis en tuin', excursie 1: op zoek naar vogelgeluiden in het centrum van Deinze.** Gidsen Etienne Colpaert en Koen Bilcke (tel 0473/81.43.58). Start om 9u30 aan het St. Poppoplein in Deinze (einde markt). Meebrengen, wandelschoenen, vogelgids en verrekijker. Einde rond 12u. Info over deze cursus: zie 25 feb.

■ **DE*plus*: lezing door natuurfotograaf Rollin Verlinde (Vilda).** Start om 20u in in zaal ter Wilgen (Poelstraat, 70 in Deinze). Einde rond 22u30. Iedereen kent wel de bruine beer, de lynx en de haas. Maar wat zijn lemmingen, wat is een blindmuis en leeft de berkenmuis echt in berken? Wat is het kleinste zoogdier van Europa en hoe oud wordt een grote hoefijzerneus? En wat is een watermol? Rollin vertelt ook hoe hij erin slaagt om beelden te maken van schuwe zoogdieren die de meeste mensen nooit te zien zullen krijgen. Laat je meenemen op een reis door Europa en ontmoet de zoogdieren door de lens van Rollin Verlinde, van Scandinavië tot in Bulgarije. Toegangsprijs 2.50 euro/persoon of 5 euro/gezin. Met de steun van foto-video Mac Deinze. Zie ook de aparte aankondiging op blz. 36.

Zondag 16 maart 2014

■ **VWG + SL: Vogeltocht voor beginners, met aandacht voor de watervogels.** Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen noodzakelijk, vogelgids.

■ **RO: Winterwandeling in Bois Joly: herkennen van bomen in de winter.** Gids: Roland Drieghe tel: 055/21.86.54, e-mail: driegheroland@hotmail.com. Samenkomst om 14u aan de zijkant van het kerkhof in de Hogerluchtstraat te Ronse. Einde voorzien rond 17u. Meebrengen: laarzen, verrekijker.

Zaterdag 22 maart 2014

■ **ZV: Werkdag Middenloop Zwalm.** Contactpersoon: Chris Nuyens tel. 0495/67.96.15. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

■ **ZV: Cursus creatief met snoeihout voor mama, papa en kinderen.** Info: Vincent Decroock, tel. 0498/10.95.39. Afspraak om 14u aan de weide achter Boembekemolen, Boembeke 18 te Michelbeke. Einde rond 17u. Meebrengen: stevig schoeisel, werkhandschoenen en snoeischaar.

■ **GZ: Zwerfvuilactie in de Zingemse Scheldemeersen.** Contactpersoon: André Vandecapelle 0498/45.93.42. Samenkomst om 14u aan Zingembrug, kant Zingem. Einde om 17u. Na de zwerfvuilactie wordt voorzien in een hapje en een drankje. Meebrengen: laarzen, goede kledij.

■ **KBE: Werkdag Bos t'Ename.** Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Elke laatste zaterdag van de maand wordt gewerkt in Bos t'Ename, van hakhout afzetten tot hooien. Samenkomst aan de loods, Braambrugstraat 43. Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

■ **VA + SL: Ledenfeest met etentje en natuurquiz.** Dit ledenfeest gaat door in de Polyvalente zaal, Gemeenteschool Maarke, Maarkeweg 61, 9680 Maarkedal. Ingang tegenover hoofdingang kerk Maarke. (Voor GPS: hoek Kokerellestraat – Maarkeweg). Aanvang om 19u met gratis aperitief. Aansluitend een gevarieerde kaas- en wijnavond, koffie en gebak. Daarna belooft het er opnieuw spannend aan toe te gaan tijdens de boeiende en tegelijk leerrijke natuurquiz. Er zijn tal van leuke prijzen voorzien. Tijdens de pauze worden sfeerbeelden getoond van de natuurgebieden in de afdelingen. Inschrijven kan tot 17 maart door storting van 15 euro per persoon (8 euro voor kinderen jonger dan 12 jaar) op rekeningnummer BE70 0015 4831 6525 van Natuurpunt Vlaamse Ardennen, Berkenstraat 15, 9680 Maarkedal met vermelding van 'ledenfeest 2013' en het aantal volwassenen en kinderen. Er is ook een alternatieve vleesschotel te bekomen aan 15 euro per persoon (8 euro voor kinderen jonger dan 12 jaar). Gelieve dit wel te vermelden bij de overschrijving. Info: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10 of johan.cosijn@telenet.be.

Zondag 23 maart 2014

■ **VWG + VA: Op zoek naar spechten en mezen in het**

Kluisbos. Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Thijs Lietaer, tel. 0473/58.17.14. Samenkomst om 7u aan de parking van het recreatieoord 'Kluisbos' (zwembad). Voorjaarsgeluiden en territoriumgedrag van boomklevers, mezen (o.a. glanskop) en spechten, mogelijks middelste bonte specht. Einde omstreeks 10u30. Meebrengen: warme kledij, goed schoeisel, verrekijker.

■ **DE*plus*: Winterse bomen- en struikenwandeling in Astene dreef.** Gids: Paul Geeroms, tel 0475/34.95.13. Start om 14u aan parking Ceder (Parijsestraat 34, Astene). Winterse bomen- en struikenwandeling met aandacht voor de winterkenmerken, standplaats en enkele verhalen over de rol van houtige gewassen in de mythologie. Einde rond 17u. Meebrengen: goed schoeisel.

Dinsdag 25 maart 2014

■ **DE*plus* + VWG: Cursus 'vogelzang rond huis en tuin', theorieles 3.** Lesgever Koen Leysen (Natuurpunt Educatie). Start om 19u30 in de kelder van de bib (markt Deinze). Einde rond 22u30. Lessenreeks bestaande uit drie theoretische lessen en twee excursies – info over deze cursus: zie dinsdag 25 februari.

Zaterdag 29 maart 2014

■ **DE*plus* + VWG: cursus 'vogelzang rond huis en tuin': excursie 2: vroege ochtendwandeling in Astene.** Gidsen André Wandels, tel 09/383.66.25 en Etienne Colpaert. Start om 6u30 aan Astene-sas. We wandelen langs verschillende biotopen zoals de Leie, akkers, bos en woonwijk op zoek naar vogelgeluiden. Einde rond 9u. Meebrengen, wandelschoenen, vogelgids en verrekijker. Info over deze cursus: zie dinsdag 25 februari.

■ **KBE + IWG: voorjaarswandeling Bos t'Ename.** Gidsen: Bryan Goethals, tel. 0474/94.22.40. bryan.goethals@telenet.be en Eddy Vervynck eddy.vervynck@eriks.be. Samenkomst om 14u aan de Loods Bos t'Ename Braambrugstraat, 43 te Oudenaarde. We wandelen transect 2 af op zoek naar viezebeestjes die we de volgende activiteit onder de loep leggen. Eddy zorgt voor het verzamelen van mossen en korstmossen die bevolkt worden door een heel leger kleine beestjes. Meebrengen: laarzen, fototoestel, potjes. Einde omstreeks 17u.

Zondag 30 maart 2014

■ **OUD W-P: Wandeling in Elsegem met aansluitend ledenfeest.** Gids: Paul Cardon. Samenkomst om 9u30 aan de kerk van Elsegem (Wortegem-Petegem) Elsegemplein 9790 Wortegem-Petegem. Eetbonnen bestellen bij Alexander Van Braeckel tel. 0473/85.45.62. Reknr. voor het bestellen van kaarten is 001-4753111-90. Einde van de wandeling omstreeks 11u45.

■ **HRZ: Kouterwandeling.** Gids: Frederik Dierickx en Dirk Noël. Afspraak om 9u aan de kerk van Woubrechtegem. Observeer- en leerwandeling in Woubrechtegem (deelgemeente van Herzele). Kijken naar natuur, verbanden leggen, het landschap ontleden, relatie landbouw-natuur.

Dinsdag 1 april 2014

■ **DE*plus* en NP Waregem-Zulte: start cursus 'Natuur-In-Zicht'.** Info Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58. Zoek je echte natuurbeleving? Wil je jouw basiskennis over natuur vergroten? Draag je graag een steentje bij aan meer natuur en een beter milieu? Dan is deze cursus iets voor jou. We dompelen je onder in de natuur in je eigen buurt. Daar is zeker meer te beleven dan je kon vermoeden! Een fraai handboek laat je toe om wat in de les of op excursie is behandeld, nog eens rustig thuis na te lezen. Enthousiaste en deskundige lokale vrijwilligers begeleiden en verzorgen de vijf lessen op dinsdagavond en de vijf excursies op zaterdagvoormiddag. Kostprijs: 60 euro excl. handboek. Het handboek is gratis in digitale versie, de papieren versie kost 16 euro. Verdere info en inschrijvingen: www.c-v-n.be.

Les 1: Landschappen en biotopen. Lesgever Marc De Jonghe: Start om 19u30 in het Ontmoetingscentrum (zaal E) Kerkstraat 36 te Olsene. Einde rond 22u30. In deze les wordt een overzicht geboden van de landschappen en biotopen in België. De deelnemers leren kijken naar landschappen. Ook het belang van kleine landschapselementen wordt belicht.

Donderdag 3 april 2014

■ **OUD W-P + IWG: Determinatieavond.** Gidsen: Bryan Goethals, tel. 0474/94 22 40. bryan.goethals@telenet.be. en Eddy Vervynck eddy.vervynck@eriks.be Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. We leggen de gevangen buit van vorige week onder de loep (binoculair en foto's). Eddy pluist de (korst)mossen uit. Meebrengen: beestjesgidsen van allerlei slag. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 5 april 2014

■ **DE*plus* en NP Waregem-Zulte: cursus 'Natuur-In-Zicht', excursie 1: landschappen en biotopen.** Gidsen: Marcel Lootens en Trees Demuynck. Start om 9u aan de kerk van Wontergem. Tijdens deze fietstocht besteden we aandacht aan de structuren in het landschap en de relatie bodem – begroeiing – hoogte – vochtigheid. Einde omstreeks 12u. Meebrengen: degelijke fiets. Meer info over de cursus: zie 1 april.

■ **NWB: Plantenstudiedag van het Edingenbos.** Gids: Luc Allemeersch, tel. 02/361.60.54. Samenkomst aan de kerk van Labliau (rue de Labliau, Edingen) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhokken E3.37.13 en 14, met de vroege voorjaarsflora, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank.

10 tot 21 april 2014

■ **SL: Op zoek naar vogels en bloemen in Bulgarije.** Reis met Neophron Tours onder begeleiding van 2 gidsen (één gids voor de vogels, één gids voor de planten. Beide gidsen zijn Engelstalig). Info: Jacques Vanheuverswyn, tel. 09/324.09.42, Jacques.Vanheuverswyn@telenet.be.

Zondag 13 april 2014

■ **VWG + OUD W-P: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u15 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang van de eerste boodschappers van de lente. In dit deel van de lente zijn al meer soorten vogels terug van het verre Zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar nieuwe vogelwijsjes. Einde omstreeks 9u. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Zie ook 18 mei.

■ **HRZ: Voorjaarswandeling in het Duivenbos.** Gids: Frederik Dierickx. Afspraak om 9u30 aan de kerk van Sint Antelinks, deelgemeente van Herzele. Einde omstreeks12u. Meebrengen: laarzen of goede wandelschoenen, plantengids.

■ **OUD W-P: Voorjaarswandeling in Bos t'Ename met specifieke aandacht voor voorjaarsflora.** Gids: Sylvie Decoster, tel. 0472/25.43.10. Samenkomst om 14u aan het Provinciaal Archeologisch Museum (PAM), Lijnwaadmarkt 20 te Ename. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: loep, evt. flora.

■ **DE*plus*: De Ronde Van Deinze: op zoek naar natuur in Bachte.** Gidsen Koen Houthoofd, tel 09/328.11.08 en Jan Kindt. Start om 10u aan de kerk van Bachte (Bachtekerkstraat). We verkennen de natuur in het voorjaar rond de Leiearm van Vosselare put en het plaatselijke natuurgebied. Einde om 12u. Meebrengen: goed schoeisel

Zaterdag 19 april 2014

■ **ZV: Werkdag Middenloop Zwalm.** Contactpersoon: Chris Nuyens tel. 0495/67.96.15. Afspraak om 10u aan de Boembekemolen, Boembeke 18, 9660 Brakel. Einde rond 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, werkhandschoenen.

■ **NWB: Plantenstudiedag in en rond het Bertembos.**

Gids: Daniël De Wit, GSM 0477.25.10.32. Samenkomst in de Bertembosstraat te Bertem om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok E5.12.43, met voorjaarsflora in oud eikenbos en holle wegen, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank.

Zondag 20 april 2014

■ **VA+ WMBV: Gezinswandeling in de Maarkebeekvallei.** Gids: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 14u aan de kerk van Maarke voor een natuurwandeling in de Maarkebeekvallei met speciale aandacht voor de voorjaarsbloeiers in het Eeckhoutbos en het Longkruidbosje. De Maarkebeekvallei strekt zich uit over de gemeenten Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke en is grotendeels gelegen op de noordelijke (steile) flank van de Maarkebeek en doet denken aan de landschappen van Valerius De Saedeleer. Einde om 17u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen, verrekijker.

Paasmaandag 21 april 2014

■ **DE*plus*: Vroege ochtendwandeling in Machelen.** Gidsen: Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58 en Etienne Colpaert. Samenkomst aan de kerk van Machelen (Zulte) om 6u30. Wandeling langs oude Leiearm, Leie, boskanten en akkers met aandacht voor vogelzang. Einde rond 9u30. Meebrengen: goed schoeisel, vogelgids, verrekijker.

Dinsdag 22 april 2014

■ **DE*plus* en NP Waregem-Zulte: cursus 'Natuur-In-Zicht', les 2: planten.** Lesgever: Karel De Waele. Start om 19u30 in het OC, Kerkstraat 36 te Olsene. In deze les komen de algemene kenmerken van planten aan bod. Er wordt ingezoomd op 5 gemakkelijk te herkennen plantenfamilies. Einde rond 22u30. Meer info over de cursus: zie 1 april.

Zaterdag 26 april 2014

■ **DE*plus* en NP Waregem-Zulte: cursus 'Natuur-In-Zicht', excursie 2: planten.** Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60 (gsm 0474/77.82.76, enkel die dag te gebruiken): start om 9u aan de kerk van Gottem. Tijdens de excursie worden de plantenfamilies uit de theorieles in de praktijk gedetermineerd. Einde rond 12u. Meebrengen: laarzen, loep, eventueel eigen plantengidsen, notaboekje. Meer info over de cursus: zie 1 april.

■ **VA + PWG: Streeptocht in het Elenebos te Zulzeke (Kluisbergen).** Gids: Henk Coudenys, tel. 09/386.97.11 coudenys.henk@belgacom.net. Afspraak om 14u aan de kerk van Zulzeke. Voorjaarsflora in oud bos, bronbos en in de bermen van trage wegen. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen, eventueel loep en flora.

■ **KBE: Werkdag Bos t'Ename.** Contactpersoon: Pieter Blondé: 0488/36.22.79 en Guido Tack 0474/90.02.30. Elke laatste zaterdag van de maand wordt gewerkt in Bos t'Ename, van hakhout afzetten tot hooien. Samenkomst aan de loods, Braambrugstraat 43. Aanvang om 9u en/of 13u30. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen en werkhandschoenen.

Zondag 27 april 2014

■ **Vlaamse Ardennendag in en rond het Natuureducatief centrum De Helix, Hoogvorst 2, 9506 Grimminge.** Meer details volgen in volgende Meander.

Nieuwjaarsrecepties, ledenfeesten e.a.

Vrijdag 17 januari: VA plus en Milieufront Omer Wattez;
Zondag 19 januari: Deinze plus, Zwalmvallei en Kern Rondom Burreken;
Dinsdag 21 januari: Ronse;
Vrijdag 24 januari: Herzele;
Zondag 26 januari: Oudenaarde Wortegem-Petegem en Kern Rondom Burreken;
Vrijdag 7 februari: Zwalmvallei;
Zondag 9 maart: Zwalmvallei lentemaaltijd;
Zaterdag 22 maart: Vlaamse Ardennen en Schelde-Leie: ledenfeest;
Zondag 30 maart: Oudenaarde Wortegem-Petegem: ledenfeest.

Voor meer details: zie op datum in deze kalender

Biologische groententeelt

Ourobouros.be

Flexibele groentenmanden

De Mediawatcher

Ze zien ze vliegen…

De vogeltrek kwam dit jaar slechts erg traag op gang maar gedurende het weekend van 19-20 oktober werden de trektelposten letterlijk overspoeld door vogels.
Aan het einde van de rit werden op dit ene weekend een half miljoen vogels meer geteld dan het hele najaar tot dan. Op alle Belgische posten samen werden 1 952 800 vogels geteld (waarvan 1 364 764 op zaterdag) tegenover een totaal van 1 470 932 vogels van 1 augustus tot 18 oktober.
De top 3 werd aangevoerd door de vink (776 205 ex), gevolgd door de houtduif (463 000) en veldleeuwerik (200 700). Hier en daar werden al enkele groepen kraanvogels gesignaleerd en ook grote zilverreigers trokken in ongekend grote groepen door.
Bericht Natuurpunt Educatie, 22 oktober 2013

Wie schep ik nog een sprinkhaan bij?

Het stond allicht nog deze kerst niet op het menu maar insecten zijn een potentieel alternatief voor vlees, omwille van hun goede voederconversie, kleinere broeikasgasuitstoot en kleiner landgebruik. Maar voor het kweken van insecten kan doorbreken in Vlaanderen, moeten insecten van hun negatieve imago af en moet de onduidelijkheid in de wetgeving worden weggewerkt.
De voederconversie is één van de factoren die insecten als alternatief voor vlees zo interessant maken. Ze kunnen 60 procent van hun gewicht in voedsel omzetten, terwijl dat percentage bij runderen en varkens slechts op respectievelijk 1,3 en 3,3 procent ligt. Daarenboven kan 90 procent van een insect geconsumeerd worden, ten opzichte van slechts 50 procent van een koe of varken. Andere interessante eigenschappen zijn de voedingswaarde van insecten en hun relatief duurzame productieproces. Zowel hun energie-, eiwit- en vetgehalte als hun hoeveelheid mineralen en vitaminen zijn even interessant of zelfs interessanter dan die van vlees en vis, ze kunnen gekweekt worden op organische reststromen (voor de productie van veevoeder) en hun productie levert relatief minder broeikasgassen op, neemt relatief minder land in gebruik en behoeft relatief minder water dan de productie van vlees. Enige nadeel: er is relatief veel energie nodig om hen te kweken (bijvoorbeeld meer dan melk en kip).
Vilt Nieuwsbrief, 28-10-201

Goed of slecht nieuws?

In Vlaanderen is de achteruitgang van de Europees beschermde natuur gestopt. Dat zegt het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in een jaarlijkse evaluatie. “Tegelijkertijd hebben van de 47 voorkomende types habitat, een set van plantensoorten die samen moeten voorkomen, op dit moment slechts vijf een gunstige toestand”, nuanceert Gerald Louette (INBO).
Ook op andere fronten is er minder rooskleurig nieuws. In Vlaanderen is 62 procent van de zoetwatervissen bedreigd of uitgestorven. Van de 42 geëvalueerde zoetwatervissen en prikken worden er drie soorten als ‘regionaal uitgestorven’ beschouwd, terwijl er acht ‘ernstig bedreigd’ zijn, twee ‘bedreigd’ en acht ‘kwetsbaar’. Het verdwijnen of achteruitgaan van soorten is volgens het INBO een gevolg van de afname van de oppervlakte geschikt habitat en van de dalende habitatkwaliteit. Door de verbeterde waterkwaliteit van het Schelde-estuarium komt fint en zeeprik wel opnieuw voor. Ondanks de jaarlijkse bepoting met glasaal, is de paling daarentegen in de

Paling *foto: Rollin Verlinde*

categorie ‘ernstig bedreigd’ terechtgekomen. Uit het Natuurindicatoren-rapport blijkt verder dat in bijna twee derde van het Natura-2000 areaal (65 000 hectare) er een overschrijding is van de kritische stikstofdeposities.
Vilt Nieuwsbrief, 21/10/2013

Het nut van seks

Wanneer vruchtbare aardappelplanten - de meeste moderne variëteiten zijn steriel - bestoven worden door hommels, zijn ze beter bestand tegen de aardappelplaag. In door hommels bevruchte aardappelen werd slechts één door aardappelplaag aangetaste knol gevonden. In het van insecten afgesloten proefveld, waarvan de aardappelen dus niet bevrucht konden worden, zijn 14 rotte knollen gevonden. Bovendien was in de bestoven planten de ritnaaldenaantasting lager dan 10 procent, in de niet bestoven aardappelen meer dan 90 procent. Fertiele

aardappelrassen sluiten zich dus af voor infecties, nadat ze bevrucht zijn. Dit betekent dat bioboeren fertiele rassen kunnen selecteren, en deze telen in combinatie met een bloemenrijke akkerrand. De meeste moderne aardappelrassen zijn tegenwoordig steriel gemaakt. De planten bloeien nog wel, maar produceren geen nectar en kunnen niet worden bevrucht door insecten.
Vilt Nieuwsbrief, 18/10/2013

Soortnamenboekje

De Provincie West-Vlaanderen bracht een erg handig boekje uit met hele lijsten soortnamen met Franse, Engelse en wetenschappelijke benamingen. Het boekje is in twee richtingen te gebruiken: van Nederlands naar Frans en van Frans naar Nederlands en richt zich vooral op de soorten die in de grensstreek te vinden zijn. Een aanrader voor op reis! Info: http://www.bipsweb.eu/nl/projectdetail/25/soortnamenboekje.aspx.

Nieuws uit Ename

Op de kerktoren van Ename werd een gierzwaluw gevangen die eerder al geringd was. De vogel had de toch al gezegende leeftijd van 8 jaar.
In november werden er verschillende wasplaten gevonden, deze paddenstoelen zijn zowat de orchideeën onder de paddenstoelen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat ze gevonden werden daar waar er ook echte orchideeën staan.
Nieuwsbrief Ename, november 2013

Seine Schelde project

De Boerenbond vraagt aandacht voor de gevolgen die het Seine-Schelde-project heeft op de landbouw en wil een signaal geven “dat natuurontwikkeling dient gerealiseerd te worden met respect voor duurzame en economisch leefbare landbouw.”
De Vlaamse regering heeft plannen om 500 hectare natte, terrestrische natuur te creëren. Deze beslissing overstijgt “de landbouwkundige draagkracht van het gebied”, volgens de Boerenbond. Het realiseren van 500 hectare natuur in een afgebakende zone van 573 hectare en het aankoppelen van oude meanders zal volgens Boerenbond een ‘zware impact’ hebben op heel wat landbouwbedrijven. De landbouwbedrijven hebben volgens de Boerenbond jarenlang het landschap in de Leievallei onderhouden en beschermd door hun bedrijfsactiviteit…
Vilt Nieuwsbrief, 27-10-2013

N60 in Ronse

Met het oog op een betere doorstroming van het verkeer stelt de Vlaamse regering een ontwerp-GRUP vast waarmee zij de ‘missing link’ van de N60 in Ronse wil wegwerken. Bij de afweging van de verschillende tracés werd ook gekeken naar de effecten op landschap, landbouw, erfgoed en wonen. Met de verbindingsweg zelf hebben ABS en Boerenbond niet zozeer een probleem, met de mogelijke natuur- en landschapscompensaties des te meer.
De N60 verbindt Gent met de Franse stad Valenciennes. Het tracé voor de verbinding ter hoogte van Ronse dat nu op tafel ligt, is volgens de Vlaamse regering de meest gunstige oplossing. Doorgaand verkeer wordt uit Ronse weggehouden en de Vlaamse Ardennen zullen vlotter bereikbaar zijn. “Het ontwerp houdt maximaal rekening met landschap- en natuurvoorwaarden, onder meer door te kiezen voor ondertunneling.”
Nadat de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening (SARO) zich erg kritisch uitliet over het RUP

KIES VOOR BIO-GROENTE- EN FRUITPAKKETTEN
- eigen teelt
- akkervers
- seizoensgebonden
- 15 afhaalpunten (depots)

OF BEZOEK ONZE HOEVEWINKEL
- dagelijks verse groenten en fruit
- dagvers biologisch brood en gebak
- biologische zuivelproducten en vleesvervangers
- herboristerij en natuurzuivere verzorgingsproducten

Openingsuren hoevewinkel: ma, di, do, vrij: 10u-13u en 15u30-18u30
woe: 13u30-18u30, zat : 9u-17u

Voor meer info, surf naar:
www.gastvrijeaarde.be
www.blauwkasteel.be

BLAUW KASTEEL SCHELDEWINDREE BIOLOGISCHE GROENTEEELT
Gastvrije Aarde

N60 in Ronse werd één en ander bijgestuurd, onder meer het pakket landschap- en natuurcompensaties waarover er geen overleg had plaatsgevonden met de landbouwsector.
Vilt Nieuwsbrief, 13-11-2013

De vos is het haasje

Volgens de officiële afschotstatistieken werden in 2012 in Vlaanderen 12 484 vossen geschoten.
Door het besluit van de Vlaamse regering van 23 maart 2012, werd het mogelijk om de vos ook via de zogenaamde bijzondere jacht te bejagen. In plaats van vossen enkel van 1 oktober tot en met 14 februari te bejagen, kan het volgens de voorwaarden in het besluit ook van 15 februari tot en met 14 maart, en van 15 mei tot en met 30 september. Vogelbescherming Vlaanderen voert momenteel een juridische strijd tegen de wet en het jachtopeningsbesluit.
Vilt Nieuwsbrief, 13-11-2013

Nieuws van afdeling Zwalmvallei

Natuurpunt Zwalmvallei heeft dit jaar al 9 hectare natuurgebied kunnen aankopen en zo kunnen veiligstellen voor de toekomst. Al deze gronden liggen in Zottegem, in het natuurgebied Middenloop Zwalm.
Het grootste deel van die 9 ha is bos of zal bos worden. De andere percelen zijn en blijven grasland, maar zullen niet meer bemest of gesproeid worden.
Deze zomer waren er weer heel wat leuke en bijzondere waarnemingen uit de Steenbergse Bossen. Er werd meermaals hazelworm en levendbarende hagedis gezien.
Op een net aangekocht perceel werden 2 eikelmuizen waargenomen. Er werd voor de derde maal een nieuwe soort voor de Belgische lijst gevonden. Ditmaal een slakkendoder, *Pherbellia annulipes*. Dit zijn vliegen die leven van slakken.
Ook op het vlak van planten kunnen we niet klagen. Vleugeltjesbloem en tormentil, 2 heel zeldzame planten kiemden opnieuw na jaren wachten in de zaadbank.
Zwalmvalleiflits, 1 oktober 2013

Nog eens de everzwijnen

Los van het feit dat everzwijnen vaak schade aan landbouwgewassen aanrichten, kunnen ze ook ziekten verspreiden die een risico inhouden voor mens en dier. Uit een studie is gebleken dat het in Vlaanderen nogal meevalt met de gezondheidstoestand van everzwijnen, wat betreft klassieke varkenspest, aujeszky en brucellose. Het ANB werkt samen met het voedselagentschap aan een crisisdraaiboek voor klassieke varkenspest bij in het wild levende everzwijnen.
Vilt nieuwsbrief, 11-10-2013

Geopunt

Op de AGIV-Trefdag op 28 november 2013 werd **www.geopunt.be** gelanceerd. Als uniek geoportaal bundelt Geopunt alle mogelijke beschikbare geografische informatie voor burger, bedrijf en overheid. Het laagdrempelig gebruik van geografische informatie staat hierbij centraal, door het online samenbrengen van geografische gegevens over Vlaanderen op een slimme en gebruiksvriendelijke manier. De site biedt onder andere een schitterende manier om oude kaarten te bekijken: links zie je de oude kaart (Ferrraris, Fricx, ...), rechts zie je op de recente kaart waar je je bevindt!

Amerikaanse nerts niet gewenst in Europa (?)

Europa werkt aan een lijst over de invasie van uitheemse diersoorten. De Denen lobbyen daarbij druk om de Amerikaanse nerts van de lijst te houden. Europa wil het diertje op de lijst zetten omdat het veel milieuschade kan aanrichten. De Denen zijn de grootste nertshouders ter wereld, ze kweken elk jaar 15 miljoen Noord-Amerikaanse nertsen goed voor een exportwaarde van 1,5 miljard euro in 2012.
In Europa zijn er meer dan 12 000 niet-oorspronkelijke dier-en plantensoorten die volgens experten een grote bedreiging vormen voor de plaatselijke biodiversiteit. De Commissie schat dat de niet-oorspronkelijke soorten elk jaar 12 miljard euro kosten, omdat ze schade aanbrengen aan infrastructuur, landbouw en de menselijke gezondheid, door bijvoorbeeld ziektes over te brengen.
MO bericht, 29 november 2013

P.V.S. electronic developments
ELEKTRONICA
-ontwerp -productie -consulting
Alle info: info@pvsed.com of tel.055/49.60.12
na afspraak: Neerstraat 28, Nederzwalm
+ ZAKLAMPEN
merk FENIX
Volledige gamma op: www.fenix-nederland.nl

Fiets Licht
ik fiets voor u.
WWW.FIETSKOERIER-FIETSLICHT.BE

Uilen als grote vedetten

Norbert Desmet

Er is een sperweruil neergestreken in Zwolle (NL) en ze zullen het daar in de buurt geweten hebben met autofiles en wild geparkeerde auto's overal…

Op de dag van dit schrijven, 9 december, staan 2000 waarnemers in een rij op waarneming.nl vanaf 12 november, de dag van 'de vondst'. Ook die was merkwaardig: een treinbestuurder zag vanuit zijn (traag) rijdende trein het beestje zitten en waarschuwde de vogelkijkers, die in groten getale kwamen opdagen. Merkwaardig zijn dan ook, verscholen tussen de honderden identieke opnames van de vrij tamme sperweruil, de foto's van de horden nieuwsgierigen (toch eens proberen: sperweruil intikken bij soorten op waarneming.nl). Hij haalde ook het Nederlandse TV-journaal en veroorzaakte

blijkbaar ongevallen in de toeloop daarheen. Allemaal voor een sperweruil die even zijn kompas uit het oog verloren was en vanuit het hoge Noorden naar Nederland was afgedwaald. Dat gebeurde vroeger ook al eens in 2005. Sperweruilen zijn elegante, felle jagers op muizen en ander eetbaars en ze zijn ook overdag goed te zien.

Andere vedetten, en merkwaardig genoeg zijn het vaak uilen, waren de sneeuwuilen die ooit met een boot van Canada kwamen en in Groot Brittannië weer aan wal vlogen. Eentje dwaalde toen af en zat te pronken op een Westvlaams gebouw, ook toen al allen daarheen. En nu opnieuw, eind december, is er opnieuw een te vinden in de Zeebrugse voorhaven met een gelijkaardige voorgeschiedenis. Wat later waren het de velduilen in de Uitkerkse polder die zich sterallures aanmaten. Ook toen moest de politie optreden omdat er op de smalle wegen geen mens meer doorkon. Ik denk zelfs dat het toen ook bij ons televisienieuws geweest is, met

Sperweruil *foto: Gerard Mornie*

onze NPwoordvoerder Dominique Verbelen toen opvallend in beeld. Ook toen werden er honderden unieke foto's gemaakt van velduilen, op ideale afstand aan het muizen jagen boven de polders….

Nog dichter bij ons en zeker door de waarnemingensite hebben we gelijkaardige verschijnselen. Zo waren er verleden jaar ransuilen te zien in de buurt van Meilegem. Op korte tijd was er een indrukwekkend aantal passanten die de soort binnenhaalden op hun lijst. Nog een mooier voorbeeld zijn de ransuilen van het Bourgoyen-reservaat in Gent. Al minstens drie jaar verzamelen de ransuilen daar in de late herfst in een 'wilgenbol' kort bij het wandelpad, om na de bladval uit te wijken naar de knotwilgen in de buurt of naar een dichtbijgelegen bosje. 2013 geeft op waarnemingen.be op 9 december reeds 46 waarnemingen vanaf hun verschijnen op 9 november met pieken in het weekend en ook hier tientallen vrijwel identieke foto's. Hele groepen en scholen staan in de rij en de fotografen natuurlijk ook. En daar beginnen de problemen: wie niet over zo een groot kanon beschikt om de uilen bij te zoomen kan vaak niet aan de verleiding weerstaan om wat te naderen, dikwijls te dicht. Een vrouw toonde trots de foto van de door haar gelauwerde echtgenoot met een eenvoudig toestelletje, daar onder die boom meneer, maar na twee foto's gingen ze vliegen… flauw he. Hij was daarvoor over het hek en door de drassige wei geploeterd en die beesten bleven niet eens zitten. We hebben dat ook in Uitkerke destijds gezien.

Bovendien zijn door de exacte plaatsaanduidingen van veel waarnemers op waarnemingen.be de ransuilen feilloos te vinden door geïnteresseerden van allerlei pluimage. We hebben al aangedrongen op het vervagen van de plaats zoals men vaak in Nederland doet met roestplaatsen, maar hier is het wisselend, een aantal mensen doen het al maar anderen doen hun best om het zo nauwkeurig mogelijk op kaart te zetten. Dat brengt dus ook mee

dat ik vanuit mijn zetel ook de verstoring kan volgen: zo werden de sukkels in Bourgoyen in een weekend op 3 plaatsen ingebracht en zijn vanaf 7 december verdwenen… Dat brengt ook mee dat wie het goed meent met de uilen stilaan als de dood is om nog roestplaatsen in te brengen uit schrik voor een toeloop en verstoring. Een te volgen en te corrigeren evolutie, tegelijk met een poging tot het inperken van de 'fotodrang' en de 'lijstenwedloop' van sommigen. En laat dan de ransuil momenteel in een erg bedreigde situatie zitten: de broedvogelaantallen zijn in vrije val, zeker in Nederland en ook snel bij ons, de soort is klaar voor de rode lijst.

Zo is het dus in de uilenwereld net als bij de mensen: eens beroemd heb je geen rust meer! Maar daar hebben de uilen niet echt voor gekozen, de mensen wel.

Gezocht: geelgors

Geelgors *foto: Paul Vandenbulcke*

De geelgors is een van de typische soorten geweest in onze streek, vroeger zelfs ook buiten de Vlaamse Ardennen. Daar zijn nu nog de laatste broedgebiedjes maar de winteraantallen zijn onrustwekkend gedaald, van nog meer dan 100 een paar jaar geleden naar een paar luttele waarnemingen nu. Ook rietgors is in vrije val en de grauwe gors is bij ons ongeveer uitgestorven. Wat is er mis met de gorzen?

Daarom de oproep: kijk deze winter extra uit naar de soort op uw wandelingen en geef die door aan de vogelwerkgroep of de redactie of op waarnemingen.be. Het is een soort in nood en meten is weten, zoals zo dikwijls.

Vogelwaarnemingen september – november 2013

Dimitri Van de Populiere

Eind augustus begint het al te kriebelen… Zoek hoger terrein met een goed zicht op het noorden. Ze komen eraan. Rond half oktober barst het dan meestal in alle hevigheid los. Ik heb het uiteraard over de najaarstrek. Dit jaar werd de trektelpost in de Leystraat in Huise gebruikt. Over het algemeen viel de trek dit najaar wat tegen, met uitzondering van het weekend van 19 en 20 oktober. Volle bak trek. Het regiorecord van vink werd verpulverd. Een goeie 12 000 exemplaren. Naast de najaarstrek mochten we ook nog enkele zeldzaamheden verwelkomen. Een **rosse grutto** liet zich goed bekijken in Asper, een **roodkeelpieper** verbleef twee dagen rond de telpost en dé klepper van het najaar was een **bruine boszanger**. Deze kleine zangvogel liet zich bewonderen op de Snippenwei in Eine.

Futen tot eenden

Kleine zwaan: 22-11: Wannegem-Lede, Kouters: 5 ex over (GCO). **Kolgans**: 9 waarnemingen, allen overvliegend, grootste groep: 27-09: Asper, Dorp: 80 ex (JaVH). **Toendrarietgans**: 11-11: Huise, Leystraat: 7 ex over (GCO); 25-11: Asper, Dorp: 9 ex (JaVH). **Kleine rietgans**: 1-10: Huise, Kolpaert: 1 ex over (BHE, DVDP); 15-11: Asper, Dorp: 5 ex over (JaVH). **Zomertaling**: van half augustus tot 18-09: Zingem, Weiput: 2 ex (BDE, e.v.a.). **Eider**: Deinze, Noorderwal: al aanwezig van begin januari, laatste gezien op 3-11. **Kleine zilverreiger**: 26-09: Wannegem-Lede: 1 ex over (GCO); 24-11: Oudenaarde, Donk: 1 ex (NGE). **Grote zilverreiger**: 42 waarnemingen. **Ooievaar**: 29-09: Huise, Dorp: 4 ex (LNE, ADV); 10 waarnemingen uit omgeving Deinze m.b.t. de vogels uit Brielmeersen. **Lepelaar**: 23 en 24-09: Nazareth, Callemoeie: 1 juv (SFE, e.a.).

Roofvogels

Visarend: 12-09: Ronse, Pyreneeën: 1 ex over (DVE); 26-09: Deinze: 1 ex over (VLO); 3-10: Wannegem-Lede: 1 ex over (GCO). **Rode wouw**: 8-09: Herzele: 1 ex (MDC); 28-09: Mater: 1 ex (BHE) en Semmerzake, Taerwemeersch: 1 ex (KDW). **Zwarte wouw**: 2 zéér straffe novemberwaarnemingen: 1-11: Asper, Dorp: 1 ex (JaVH) en 3-11: Deinze: 1 ex (LDR). Het zijn de allereerste ingevoerde najaarswaarnemingen van zwarte wouw uit de regio en nog maar de 7e en 8e novemberwaarneming voor België. **Bruine**

Visarend *foto: Gerard Mornie*

kiekendief: 47 waarnemingen. **Blauwe kiekendief**: 46 waarnemingen. **Wespendief**: 23 waarnemingen uit september. **Havik**: 2-09: Wannegem-Lede: 1 ex (GCO); 15-09: Ronse, Tombele: 1 juv (DVE); 19-10: Elst: 1 ex (DBO) en Lozer, Bos: 1 ex (NVW); 26-10: Semmerzake, Taerwemeersch: 1 ex (KDW) en Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE); 31-10: Nazareth: 1 ex (WSI). **Slechtvalk**: 76 waarnemingen (vaak dubbelwaarnemingen). **Smelleken**: 36 waarnemingen (vaak dubbelwaarnemingen).

Rallen tot sternen

Bontbekplevier: 7 en 8-09: Nazareth, Callemoeie: 2 ex (BDE, ADV). **Goudplevier**: 46 waarnemingen. **Bonte strandloper**: 6-10: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (ADV). **Bosruiter**: 3-09: Zulzeke, Akkers: 1 ex over (NDS). **Zwarte ruiter**: 6-09: Bos t'Ename: 1 ex (GTA). **Groenpootruiter**: 10-09: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (BDE); 21-11: Petegem, Langemeersen: 1 ex (LVDL). **Rosse grutto**: 20 tot 22-09: Asper, Klonkeveld: 1 ex (ADV, e.v.a.). **Houtsnip**: 11 waarnemingen. **Bokje**: 6-10 tot 2-11: Eine, Snippenwei: tot 2 ex (DDG, e.a.); 21-10 en 29-11: Huise, Leystraat: 1 ex (SFE, GCO); 26-10 en 1-11: Zingem, Grootmeers: 1 ex (ADV). **Geelpootmeeuw**: van 27-09 weer dagelijks aanwezig aan Oudenaarde, Sluis. **Pontische meeuw**: van 8-11 weer dagelijks aanwezig aan Oudenaarde, Sluis. **Grote mantelmeeuw**: 15-09: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (JaVH); 2-09: Petegem-Leie: 1 ex (VLO); 10-11 Eke, Integra: 1 ex (PVH). **Zwarte stern**: 21 en 25-09: Nazareth, Callemoeie: 2 ex (NVW).

Duiven tot lijsters

Zomertortel: 6-09 en 10-09: Oudenaarde, De Coupure: 1 ex (SDH); 10-09: Wannegem-Lede: 1 ex (GCO); 15-09: Huise, Leystraat: 1 ex over (ADV, LNE). **Ransuil**: 18-11: Vurste: 1 ex (JVE). **Velduil**: 22-10: Melden,Scheldemeersen: 1 ex over (LVDL). **Kerkuil**: 13 waarnemingen. (late) **Gierzwaluw**: 25-09: Deinze: 1 ex (KVE). **Hop**: 2-11: Ouwegem: 1 ex (EGO). **Zwarte specht**: 19-10: Deinze, Vallei van de Zeverenbeek: 1 ex (RDS); 15-11: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE). **Middelste bonte specht**: 6-09: Ronse, Tombele: 1 ex (DVE); 19-09: Ronse, Bois Joly: 1 roepend (DVE). **Kleine bonte specht**: 7 waarnemingen. **Draaihals**: 3-09: Kruishoutem: 1 roepend (JaVH). **Boomleeuwerik**: 56 waarnemingen (vooral trek). **Roodkeelpieper**: 28-09: Berchem, Paddenbroek: 1 ex (DDG); 1-10: Wannegem-Lede: 1 ex over (GCO); 20 en 21-10: Huise, Leystraat: 1 ex (ADV, GCO, e.v.a.). **Boompieper**: 42 waaarnemingen (vooral trek). **Paapje**: 22 waarnemingen. **Roodborsttapuit**: 25-10: Petegem,

DE NIEUWE SLC FAMILIE
BETAALBARE PERFECTIE
8x42 - 10x42 - 8x56 - 10x56 - 15x56
Er is reeds een SLC beschikbaar vanaf 1445 euro
SWAROVSKI OPTIK
Optiek Van Ommeslaeghe
Reeds jarenlang dé specialist in Vlaanderen voor optische instrumenten, verrekijkers, sterrenkijkers, telescopen en microscopen
Uitstekend advies, kwalitatieve producten aan concurrentiële prijzen en een prima dienst na verkoop
Nederstraat 20, 9700 Oudenaarde
tel 055/311801
info@natuurkijkers.be
www.natuurkijkers.be

Langemeersen: 2 ex (LVDL); 5-11: Asper, Walhoek: 1 ex (JaVH); 8-11: Melden, Scheldemeersen: 1 ex (LVDL).

Zangers tot gorzen

Bruine boszanger: 2-11 en 3-11: Eine, Snippenwei: 1 ex (DDG, e.a.). **Bladkoning**: 15-11: Eke, Zonnehoeve: 1 ex (JVS). **Vuurgoudhaan**: 23 waarnemingen. **Vink**: 19-10: Huise, Leystraat: 12 174 ex over; nieuw telpost- en regiorecord (GCO, LNE, e.v.a.). **Barmsijs**: 14 waarnemingen. **Europese kanarie**: 12-10: Huise, Leystraat: 1 ex (GCO); 31-10: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE). **Goudvink**: 24-11: Wortegem, Spitaelsbossen: 1 roepend (CVDG). **Appelvink**: 11-10: Huise, Leystraat: 1 ex (ADV, GCO, LNE); 13-11: Ronse, Bois Joly: 1 ex (DVE). **Kruisbek**: 27 waarnemingen. **IJsgors**: 23-09: Huise, Leystraat: 1 ex over (SFE). **Geelgors**: 10 waarnemingen.

Dank aan alle waarnemers!

Vogels in het Herzeelse Duivenbos: de staartmees

Johan De Neve

Tijdens een wandeling, begin december in het Duivenbos, ontmoetten we onderweg een vrolijke, lawaaierige troep kleine vogels. In de Ransbeekstraat begeleidden ze ons van struik naar struik en af en toe verdwenen ze in de machtige beuken bij het Hof Ter Ransbeke. Deze vogeltjes waren staartmezen. Staartmezen zijn kleiner dan koolmezen en zijn makkelijk herkenbaar aan hun lange staart en witte kop met brede zwarte wenkbrauwstreep. Staartmezen zijn standvogels, ze trekken dus niet. Ze zijn te vinden in bossen met ondergroei, parken en tuinen. Het Duivenbos en omgeving is dus een geschikte habitat voor deze vogels. Vanaf de nazomer tot ‘s winters leven ze in troepen. Luidruchtig en drukdoende vliegen ze van struik naar struik op zoek naar voedsel. Als echte acrobaten klimmen en hangen ze in de takken op zoek naar insecten.

Tijdens het broedseizoen heeft elk koppel zijn eigen territorium. Ze bouwen bolvormige nesten van materialen als spinrag, veren en mos. Het vrouwtje legt 8 tot 12 eieren die 14 dagen later uitkomen. Na twee tot drie weken verlaten de jongen het nest. Na de zomer vormen die dan met andere staartmezen opnieuw een vrolijke bende. Misschien komen ze

Staartmees *foto: Paul Vandenbulcke*

wel langs in jouw tuin.

Zin om te wandelen in het Herzeelse Duivenbos? Op onze website www.natuurpuntherzele.be vind je een wandelkaart.

‘Dichter bij Bomen’, een verslag

Herman Van den Broecke

Deel 1: een drietal jaar geleden kreeg de gemeente Herzele een terrein van een halve hectare in erfpacht, en dit zo goed als in het centrum van de gemeente en palend aan het rust- en verzorgingstehuis Ter Leen.

Vanuit het gemeentebestuur werd aan Natuurpunt Herzele gevraagd om na te denken wat de beste bestemming zou zijn van dit stuk land dat deels braak lag en deels was bebost met populieren.

We zagen dit wel zitten, maakten een plan en namen dit op als een project voor de Minaraad Herzele. Bedoeling was om geen klassiek parkje aan te leggen, maar wel een plek te voorzien waar natuurbeleving centraal staat; waar ‘wildernis’ nog een plaats krijgt, waar vlinders, kevers, bijen kunnen gezien worden, waar wilde planten (onkruiden) wel degelijk aanwezig zijn.

Er werden in 2011 struwelen aangeplant afgewisseld met hoogstambomen, en centraal werd een gedeelte voorzien waar maaibeheer zowel voor bio-diversiteit als voor toegankelijkheid zorgt. Voor vogels werden de spotvogel en de braamsluiper als doelsoort geselecteerd. Een infobord moet de wandelaar duidelijk maken wat de doelstellingen zijn van dit project.

Later zou ook een knuppelpad annex rustbank

worden aangebracht. Op 16 november 2013 op de Dag van de Natuur werden de laatste 600 struiken met heel wat enthousiaste vrijwilligers geplant.

Dag van de Natuur in Herzele *foto: Johan De Neve*

• **Deel 2:** in 2013 werd in de Wattenfabriek in Herzele de dichtbundel 'In onze verwondering zijn geen grenzen' van Martine Verhavert en Cor Van Vliet voorgesteld. Martine die een inwoonster is van Herzele, liet ons weten 1,50 euro van de opbrengst van de verkoop van elke dichtbundel af te staan aan Natuurpunt Herzele.

Wij vonden dat dit gebaar moest gehonoreerd worden en besloten een natuurmonumentje op te richten in het bovenvermelde stukje natuur. Drie hoogstameiken en een blauwe hardsteen waarop staat 'dichter bij bomen', maken het project compleet.
Herzele heeft vanaf nu een merkteken dat staat voor het tedere en het kwetsbare, een eerbetoon voor hen die begaan zijn met natuur en landschap, en hen die met woorden mensen wijzen op de kracht en de schoonheid ervan.

Kleine wereldverbeteraars

nu we ze planten
ontdekken wij
binnen de grenzen
van eigen werkelijkheid

hoe zij
als kleine wereldverbeteraars
ons weldadigheid van schepping
voor ogen houden

Op een bodem van waarheid

navenant groei
zullen ze zich ontvouwen
op een bodem van waarheid
tot een indruk die lef bloeit

Martine Verhavert

Samen in de mist en de nattigheid zorgen voor meer natuur en dit met een knipoog naar de dichters, meer moet dat niet zijn.

Dank aan de vrijwilligers, dank aan Martine, aan het gemeentebestuur, aan het atheneum van Herzele en de klas steenbewerking.

Visvangst Belval 2013

Rik Desmet

Donderdagmorgen, 28 november 2013. Nevelslierten hangen over de vijver van Belval. Van het grote wateroppervlak rest er enkel een smalle geul waarin nu alle vissen verzameld zijn. Wekenlang al loopt het water uit de vijver richting Aisne. De vele regen van de laatste weken was een spelbreker. Kraanvogels vliegen trompettend op van hun slaapplaats op de droogstaande vijver, grauwe ganzen vliegen af en aan, kokmeeuwen zoeken krijsend hun ochtendmaal bij elkaar. De modder bedekt met een flinterdun laagje ijs.
In deze ochtendkilte wordt het net in de geul aangetrokken en met verkleumde handen tot aan de dijk gesleept. Daar worden de vissen uit de buik van het net geschept en gesorteerd per soort.

Veel giebel, de soort is blijkbaar beter aangepast aan de aanwezigheid van de aalscholver, en een paar enorme snoeken. Dé verrassing zijn echter de grote modderkruipers, een habitatrichtlijnsoort, een

Grote modderkruiper *foto: Rik Desmet*

mooie aanwinst voor de lijst van dit reservaat waar Natuurpunt de hoofdeigenaar van is. Voor foto's: www.etangs-belval-argonne.be

De Maarkebeekvallei stelde haar 'deuren' open

Johan Cosijn

Wandelen, fietsen, fotozoektocht, infomarkt, mobiele fruitpers. Op zondag 20 oktober lieten tal van gratis openluchtactiviteiten je kennis maken met dit unieke gebied in de Vlaamse Ardennen en met de realisaties van het project 'Gestroomlijnd Landschap'. Doorlopend kon je van 10u tot 18u terecht op het Etikhoveplein voor een infomarkt en bar. In het gemeentehuis waren twee tentoonstellingen te bezichtigen: 'Gestroomlijnd Landschap Maarkebeek' en 'De Steenuil in de Vlaamse Ardennen' en kon je op de educatieve stand van de zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt zien hoe je een kippenhok kon beschermen tegen vos of marter. Het was die dag was ook 'Dag van de Trage Weg' en afsluiter van de 'Week van het Bos'.

Infomarkt, stand Natuurpunt *foto: Maja Verbeeck*

De vallei van de Maarkebeek en haar zijbeken de Pauwelsbeek en de Nederaalbeek, vormt de natuurlijke verbinding tussen de beboste getuigenheuvels van de Vlaamse Ardennen en de vallei van de Bovenschelde. Een goede verbinding tussen deze twee ecologisch waardevolle gebieden verhoogt de overlevingskansen voor heel wat planten- en diersoorten. In het project 'Gestroomlijnd Landschap' maakt de provincie werk van de versterking van natuurverbinding, een betere waterhuishouding en de herwaardering van de waterlopen in het landschap.

Tijdens de trage wegenwandeling van ongeveer 7 km met fotozoektocht kon je het landschap van de Maarkebeek en de Nederaalbeek ontdekken. Om 14u maakten een 35 tal deelnemers gebruik van de gelegenheid om tijdens de trage wegenwandeling onder begeleiding van ervaren gidsen kennis te maken met diverse thema's.

De Maarkebeek voor vrij visverkeer

De Maarkebeek heeft nog enkele knelpunten waar de vissen moeilijk kunnen passeren. Het gaat om vijf watermolensites. De provincie Oost-Vlaanderen wil dit tegen eind 2015 oplossen en sleutelt al volop aan de plannen om deze watermolens passeerbaar te maken. Niet evident, want ook de erfgoedwaarde en maalvaardigheid van de molens moeten blijven.

Het Agentschap voor Natuur en Bos, het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek en het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek volgen samen de visbestanden op. Uit hun onderzoek blijkt dat er weer hoop is voor de vissen in de Maarkebeek.

Nieuw stapsteenbos versterkt de natuurverbinding

Ter hoogte van de Geitenhoek hebben leerlingen uit het basisonderwijs van Oudenaarde en Maarkedal in maart 2012 een bosje aangeplant op voormalige landbouwgrond palend aan de Maarkebeek. Het zal vele functies vervullen. De bomen en struiken houden de oevers van de Maarkebeek vast. Het zal een rust-, fourageer- en broedplaats zijn voor onder meer vogels en ook vele wandelaars zullen ervan kunnen genieten. Tot slot versterkt het bosje mee het typische cachet van beekbegeleidende bossen in de Vlaamse Ardennen.

In het voorjaar 2013 kon de afdeling Vlaamse Ardennen aan de overkant van het fietspad naar Oudenaarde twee percelen gemengd inheems loofbos verwerven. Het bos sluit nagenoeg aan bij het stapsteenbos. Het beheer zal worden uitgevoerd door de werkgroep rond de Maarkebeekvallei. Het betreft een oud bos van 80 are met heel wat voorjaarsflora en een gedegradeerde amfibieënpoel.

LE ROY RINASSUR BVBA
Warandestraat 17, 9810 Nazareth
Tel: 09/385.44.60 - 09/385.61.32
e-mail: leroy@rinassur.be
Crelan
verzekeringsmakelaar nr. 13839
ALLE BELEGGINGEN - LENINGEN
VERZEKERINGEN

TUINAANLEG
EN -ONDERHOUD
alle snoeiwerken
ook verlagen van bomen
MICHAEL BEKAERT
Ganzendam 9 - 9890 Vurste
Tel: 0497/43.01.79

Die zal dit jaar natuurvriendelijk ingericht worden zodat hij volop kansen kan geven aan salamanders, kikkers, padden, waterkevers,… Na een grondige inventarisatie gedurende de vier seizoenen zal het duurzaam beheer voor de toekomst bepaald worden. En dan maar stilletjes hopen dat we in de toekomst dit bosje ooit kunnen verbinden met het Longkruidbosje… Een beter voornemen kunnen we ons niet inbeelden.

Nieuwe veilige fietsverbinding langs de Nederaalbeek

De gemeente Maarkedal wil het Nederaalbeekpad in ere herstellen. Deze wandel- en fietsverbinding langs de Nederaalbeek zal van grote waarde zijn voor de beleving van het unieke valleilandschap. Tegelijk wordt het een veilige route om het dorpscentrum van Etikhove te bereiken. Beplanting langs het pad zal zorgen voor meer natuurbeleving en het verminderen van erosie langs de waterloop.

Beekbegeleidende houtkanten aangeplant

In het projectgebied Maarkebeek stimuleert het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen de aanleg en het herstel van kleine landschapselementen. Op een tiental locaties werden al houtkanten, hagen en hoogstamboomgaarden aangeplant. Langs de Nederaalbeek werd een vijf meter brede houtkant aangeplant over een lengte van 351 meter. Deze beekbegeleidende landschapselementen helpen dieren en planten om zich langs de waterloop te verplaatsen en verstevigen de oevers. Hierdoor wordt erosie vermeden.

Speelgroen

Op de plaats van het voormalige rusthuis in Puttene komt een nieuwe groene speelruimte. Dit biedt kinderen de kans om in hun buurt volop te ravotten in de natuur. Maar ook voor het nieuwe woonzorgcentrum blijft de natuur dichtbij. Jong en oud worden uitgenodigd om samen na te denken over hoe het er hier in de toekomst moet uitzien.

We kunnen met gerust gemoed stellen dat we kunnen terugkijken op een zeer geslaagde publieksdag met meer dan driehonderd geïnteresseerden. Een mooie dag om een mooi project voor te stellen aan een zeer enthousiast publiek, een publiek dat al uitkijkt naar de volgende realisaties. Dit is het mooiste bewijs dat samenwerking met alle betrokken partners loont. De natuur- en milieuverenigingen zijn zoals jullie wellicht wel weten groot voorstander van dergelijke samenwerking en zijn dan ook bereid tot verdere constructieve samenwerking bij verdere acties en realisaties in het kader van het project ‘Gestroomlijnd Landschap van de Maarkebeekvallei’.

Mooie toekomst voor Maarkebeek

Vrije vismigratie in zicht!

In het hart van de Vlaamse Ardennen wacht de Maarkebeek een beloftevolle toekomst. De laatste decennia mag deze nog vrij natuurlijke zijloop van de Schelde pronken met steeds betere waterkwaliteit. Kwetsbare soorten als het bermpje, de serpeling, kopvoorn en rivierdonderpad zijn terug van weggeweest.

Rivierdonderpad *foto: Yves Adams - Vilda*

Het Agentschap voor Natuur en Bos ondersteunt het herstel van het visbestand met de uitzetting van serpeling, kopvoorn en kwabaal. De serpeling plant zich al lustig voort, terwijl de kopvoorn het op een stevige groei houdt en pas over enkele jaren geslachtsrijp wordt. Enkel de kwabaal, de zoetwaterkabeljauw, doet het minder goed. Accidentele lozingen en onnatuurlijke schommelingen van het waterpeil zijn de spelbrekers voor deze heel gevoelige soort. Naast een goede waterkwaliteit hebben vissen nood aan een samenhangend leefgebied met verschillende soorten plekjes: om te paaien, eitjes af te leggen, voedsel te zoeken of te rusten. Helaas botsen ze, onderweg van de ene naar de andere bestemming, op onoverkomelijke hindernissen als stuwen en duikers. Die knelpunten staan de vrije migratie van vissen letterlijk in de weg.

Molens in de weg

De provincie Oost-Vlaanderen maakte, in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij, al komaf met de meeste vismigratieknelpunten op de Maarkebeek en haar grootste zijlopen, de Pauwelsbeek en Nederaalbeek. Nu rest enkel nog de uitdaging om een oplossing te vinden voor de

laatste hindernissen: vier watermolens in Maarkedal, de Kasteel-, Borgt-, Romans- en Ladeuzemolen en de Nonnenmolen in Oudenaarde, met een groot verval. De aanpak is hier complexer, omdat de aanleg van een vispassage ook rekening moet houden met de erfgoedwaarde en maalvaardigheid van de watermolens. Tegen eind 2015, zo belooft het Actieplan Vismigratie, zullen ook die knelpunten definitief tot het verleden behoren.

(*Verschenen in 'Vislijn', infoblad voor de openbare visserij in Vlaanderen, Agentschap voor Natuur en Bos, jaargang 2014.*)

Meer natuur in Kluisbergen

Norbert Desmet

Op 14 november werd onderstaand infobord ingehuldigd aan de Kokereelstraat bij het Kluisbos. Daarbij waren het gemeentebestuur van Kluisbergen, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de scholen aanwezig. Ook MOW/NP Kluisbergen gaat actief mee in dit project. Aan de rand van het Kluisbos is over jaren gespreid op grond van de gemeente een hoogstamboomgaard, houtwal, poel en recent een akkervogelreservaat van bijna 1 ha aangelegd.

Infobord Kokereelstraat *foto: Robin Vanheuverswyn*

Een mooie realisatie met de verschillende samenwerkende partijen met de hoop op weer meer natuur in de bosrand, met als aandachtssoort de geelgors, die daar vroeger voorkwam als broedvogel. In de namiddag werden er bomen en struiken geplant op het tracé van de vroegere betongeul boven het zwembad, die recent verwijderd werd. Ook daar een lovenswaardig ANB initiatief i.s.m. de gemeente Kluisbergen.

Gratis vliegshow in Deinze!

Rik Desmet

Aantal figuranten: *duizenden kauwen!*
Place to be? *Populierenbosje langs het Schipdonk-kanaal in Deinze*
Wanneer? *Rond zonsondergang*
Duur: *ongeveer een uur*
Inkom: *volkomen gratis!*
Meebrengen: *verrekijker. Geniet er van! Maar van op afstand…*

Je hoeft niet langer te betalen in het, weliswaar zelfverklaard, ecologisch park '*Pairi Dazia*' om een spectaculaire vliegdemonstratie bij te wonen. In Deinze kan je nu volledig gratis bijna een uur lang genieten van adembenemende capriolen van duizenden luchtacrobaten.

Gratis vliegshow in Deinze *foto: Rik Desmet*

In een klein populierenbosje dicht bij de vroegere 'Bachte Brug' komen, naast een paar honderden houtduiven, ook duizenden kauwen slapen. Al van voor zonsondergang zitten er tientallen houtduiven hoog in de tribune en zie je er de kauwen arriveren, in groepjes die variëren van een paar tot meerdere tientallen. Van hoever ze komen blijft een raadsel. Onveranderlijk zijn ze steeds druk intern in overleg, gezellig taterend, het vocabularium van kauwen is zowel erg uitgebreid als erg luidruchtig, we zullen ons hier maar onthouden van elke vergelijking…

Terwijl het slaapkwartier zich langzaam vult blijft een grotere groep, de '*die hards*' in een ruime kring rondjes maken rond het bosje, zoals kleine kinderen die nog lang geen zin hebben om te gaan slapen en uit zijn op een laatste bravourestukje om vriend en vijand te overbluffen.

Een regisseur van dit schouwspel is er niet, iedereen doet in een natuurlijke nonchalance gewoon synchroon mee in deze gemillimeterde luchtshow, natuurtalenten als ze zijn. Soms komen ze dichter, dan weer verdwijnen ze uit het zicht om dan plots als ongeleide projectielen weer in te vallen tot vermaak van de waarnemer…

Bij het afscheid van dit spektakel glijdt een eenzame buizerd traag, mopperend om zo veel kabaal, naar zijn slaapboom binnen de gezellige drukte, je kan net zo goed maar profiteren van de veiligheid van duizenden ogen en oren.

De Nieuwe Wildernis

Natuur van bij ons zoals je ze nooit eerder zag

Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* presenteert 'De Nieuwe Wildernis', gedraaid door productiehuis EMS Films in de Oostvaardersplassen in Nederland.

In een uitgestrekt moeras scheert een majestueuze zeearend over de boomtoppen. Denderend trekt een kudde van duizend wilde paarden voorbij. Twee volwassen edelherten leveren strijd om in de gunst van een hinde te komen. Dit is pure, woeste natuur, zoals je ze nooit eerder zag. En gewoon gefilmd in de lage landen.

De hoofdrolspelers van De Nieuwe Wildernis zijn geen acteurs, maar dieren: de extraverte konikpaarden, oogverblindende ijsvogels en een jong vossengezin. Soms aangrijpend maar ook vertederend en op andere momenten humoristisch en ontroerend. Zij worden door de seizoenen heen gevolgd op hun levenspad. De dieren moeten samenleven in één gebied. Duizenden onhandige ganzenkuikens vormen een eenvoudige prooi voor hongerige vossen en roofvogels. Kadavers van overleden grazers zijn een smakelijk maaltje voor aaseters. Maar er wordt ook samengewerkt op het grasland. Spreeuwen en konikpaarden blijken de beste maatjes. De winter nadert, de sfeer wordt grimmiger. De plek die in de zomer een paradijs vormt, wordt nu massaal verlaten. Mist, stilte en leegte nemen de regie over. De winter eist veel levens en de vossen en raven vechten om de kadavers. Leven en dood waren nog nooit zo onafscheidelijk verbonden. Dan, na een periode van honger en kou, is er sprake van een wedergeboorte; een konikveulen komt ter wereld in een koud, leeg landschap en de 'Circle of Life' kan opnieuw beginnen.

Natuurpunt promoot deze adembenemende film om de kijker te confronteren met de pracht van natuur

van bij ons. Tegelijkertijd zal de opbrengst van de film dienen voor de ontwikkeling van natuur in de Vlaamse Ardennen. Een stuk Nieuwe Wildernis in Vlaanderen.
In Vlaanderen vonden al bijna 20 000 kijkers hun weg naar de film. Nu kan ook u genieten van deze prachtige documentaire.

Op woensdag 29 januari om 20u wordt de film vertoond in CC De Woeker, Woeker 3, te Oudenaarde.
Kaarten kosten 5 euro per persoon (4 euro voor NP/JNM-leden) en zijn te bekomen bij afdeling Vlaamse Ardennen, afdeling Oudenaarde, kern Rondom Burreken, werkgroep Bos t'Ename en bij Bioshop De Zonnebloem, Parkstraat 25 te Oudenaarde.

De opbrengst van de avond gaat naar natuurontwikkeling in de Vlaamse Ardennen.

Ex situ, het verleden te kijk gezet

Het laatste nummer van 'Ex situ' (tijdschrift voor Vlaamse Archeologie, nr 4, oktober 2013) bevat weer een aantal erg boeiende artikels. Zo maakt je er kennis met 'Meles & meles', het oudste professionele opgravingbedrijf van Vlaanderen, beter bekend als das… Je treedt er in de voetsporen van de rendierjagers die op het einde van de ijstijden hun heil zochten in onze Vlaamse Ardennen en er hun vuurstenen wapens maakten. De Scheldevallei was ter hoogte van Ruien toen een flessenhals, een ideaal jachtterrein om migrerende kuddedieren aan te vallen bij hun seizoenale trektochten.
Voor de fan van thrillers is er een bijdrage over de terechtstelling van 41 'boerenkrijgers' in 1798.

Info www.exsitu.be

Naar een nieuw decreet ten behoeve van natuurbehoud

Wim Van Gils / Diensthoofd Beleid Natuurpunt vzw

Wat zijn de voornaamste uitgangspunten van het decreet?

De voornaamste reden waarom men het bestaande natuurdecreet en het bestaande bosdecreet wil aanpassen is de **uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen** (IHD). In uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) zijn voor de speciale beschermingszones natuurdoelen opgemaakt. Die moeten nu gerealiseerd worden. Dat vraagt een decretale verankering van een aantal begrippen. Belangrijk principe daarbij is dat van de 'sterkste schouders'. Dit houdt in dat de overheid (met name het Agentschap voor Natuur en Bos, ANB) en de terreinbeherende verenigingen, binnen hun gebieden zoveel mogelijk van de Europees gevraagde natuur moeten realiseren.

Een **tweede doelstelling** is de integratie van het natuurbeleid en het bosbeleid. In de toekomst zal er nog slechts één soort beheerplan bestaan waarin zowel bos als open natuur kan zitten.

Een **derde doelstelling** is om meer actoren te betrekken bij het natuurbeheer. Met name boseigenaars en private grondeigenaars vragen al een tijd meer mogelijkheden. Dat kan niet los gezien worden van de omvang van de IHD – doelen: het is praktisch onmogelijk om die alleen met de overheid en de natuurverenigingen te realiseren.

Natuurpunt staat van bij het begin open voor de bovenstaande doelen. Wij willen, zoals altijd, onze verantwoordelijkheid nemen in onze eigen gebieden, wij verwelkomen iedereen die een bijdrage wil leveren voor meer natuur en ook het wegnemen van het toch wat artificieel onderscheid tussen natuur en bos steunen wij.

Wat waren de voornaamste bedreigingen voor de Vlaamse natuur?

En toch waren wij bij de voorstelling van de ontwerpteksten eind augustus zeer ontgoocheld. Immers, daar waar een correcte vertaling van de bovenstaande principes een versterking van het natuurbeleid kon betekenen, lagen er plots teksten voor die door ons eerder als een bedreiging en een achteruitgang werden ervaren.
Waarom? Alles werd onder de noemer 'multifunctioneel natuurbeheer' geplaatst. Waarbij de economische functie in te veel gevallen voorrang had op de ecologische functie.
In een aantal gevallen was, na afloop van een beheerplanperiode, geen garantie voorzien voor verder beheer. En dat in het natuurbeheer, waar resultaten een lange termijnperspectief nodig hebben.
Waar een beheerder beheerwerken moest uitvoeren, was onduidelijk of die er ook voor betaald zou worden.
De focus was volledig doorgeslagen richting Europese natuur. Maar daarbuiten is er natuurlijk ook nog veel regionaal belangrijke natuur. Een bredere visie op natuur(beleid) ontbrak. En nog erger, zelfs binnen de Natura 2000 gebieden was er de dreiging dat bestaande natuur, die wij en anderen met veel zorg hebben ontwikkeld, moest wijken voor 'Europese' natuur.

Het principe van de 'sterkste schouders' werd

Zaterdag 15 maart om 20u in zaal 'Ter Wilgen', Poelstraat, 70, Deinze

Lezing door natuurfotograaf Rollin Verlinde (Vilda)

Iedereen kent wel de bruine beer, de lynx en de haas. Maar wat zijn lemmingen, wat is een blindmuis en leeft de berkenmuis echt in berken? Wat is het kleinste zoogdier van Europa en hoe oud wordt een grote hoefijzerneus? En wat is een watermol? Rollin vertelt ook hoe hij erin slaagt om beelden te maken van schuwe zoogdieren die de meeste mensen nooit te zien zullen krijgen. Laat je meenemen op een reis door Europa en ontmoet de zoogdieren door de lens van Rollin Verlinde, van in Scandinavië tot in Bulgarije."

Met de steun van foto-video Mac Deinze

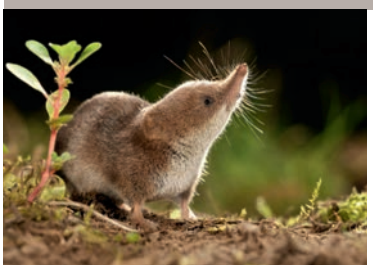

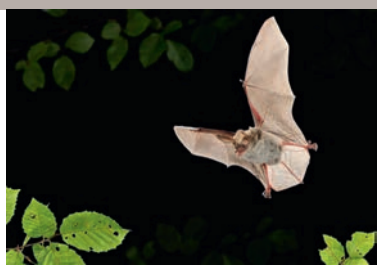

zodanig ingevuld dat wij, als vrijwilligersorganisatie, geacht werden de verplichtingen van de overheid uit te voeren en daar dan zelf, via onder meer de restfinanciering, nog gedeeltelijk zelf financieel voor zouden moeten opdraaien. Dit ging veel verder dan een focus in de aankopen.

ANB en andere overheden gaven zichzelf daarentegen een veel minder ambitieuze opdracht. Als andere actoren mee verantwoordelijk worden voor beheer, dan is het noodzakelijk dat een hoge kwaliteit van beheer en beheerresultaat wordt gehaald. Dit was veel te weinig gegarandeerd in wat voorlag.
De term 'terreinbeherende vereniging' werd geschrapt en ook de term 'reservaat' kwam niet meer duidelijk naar voren. Nochtans is het precies via die natuurverenigingen en via het instrument van erkend reservaat dat het natuurbeleid totnogtoe successen heeft kunnen voorleggen.

Welke wijzigingen zijn aangebracht?

Sinds het voorstellen van de teksten is er enorm hard gewerkt om een aantal zaken te keren. Wat hebben we hierdoor kunnen bereiken?

- Het 'multifunctioneel' beheer is nu 'geïntegreerd' beheer geworden en de economische functie is nu gevat door de term ecosysteemdiensten en dient zich af te spelen binnen de ecologische randvoorwaarden.
- Na afloop van een beheerplan moet er nog altijd geen nieuw beheerplan gemaakt worden. Maar de bereikte natuurkwaliteit moet wel op hetzelfde niveau behouden blijven. Dit is nu expliciet voorzien. Het terug vernietigen van natuurwaarden of het terug omvormen naar een andere, minder ecologische, functie kan dus niet meer.
- Een beheerplan is nu een echt contract waarbij een goedgekeurd beheerplan ook automatisch leidt tot een vergoeding voor dat beheer.
- De regionaal belangrijke natuur binnen de specifieke beschermingszones zal niet kunnen verdrongen worden door uitbreiding van door Europa gewenste natuur. En ook buiten de specifieke beschermingszones zijn instandhoudingsdoelen mogelijk.
- Inzake de 'sterkste schouders' wordt er nu in het decreet bepaald dat de Vlaamse regering elke drie jaar vastlegt hoe ANB en de terreinbeherende verenigingen in hun aankoopbeleid voldoende focus kunnen leggen op wat Europa vraagt. Deze focus is dus tijdelijk en wordt aangepast op basis van de reeds behaalde resultaten. Daarbuiten blijven er mogelijkheden om aan te kopen en in beheer te nemen. Voor de eerstvolgende periode wordt een verhouding 75/25 % vastgelegd. Onder meer door de continuïteit van beheer te garanderen en door te mikken op resultaatverbintenissen eerder dan middelenverbintenissen, staat kwaliteit van de te realiseren natuur voorop.
- Het bestaande recht van voorkoop in de uitbreidingszones van reservaten, blijft behouden.
- Het begrip 'terreinbeherende vereniging' blijft voorzien en via een aparte categorie is ook de term 'reservaat' weer aanwezig.

Algemene conclusies en verder traject

Zonder in detail te gaan kunnen jullie wel zien dat er heel wat verbeteringen zijn aangebracht aan de voorliggende teksten. We zijn erg blij dat ons die bijsturing gelukt is. We hebben daar heel hard voor geknokt. Zijn we nu over alles tevreden? Neen, zeker niet. Uiteindelijk is dit een forse bijsturing van een ontwerptekst die niet goed was. En blijven er punten die onze aandacht opeisen.

Otter, doelsoort natuur in Vlaanderen foto: Hogo Willockx

Het evenwicht tussen de Europese doelstellingen en de andere, blijft precair. Een (aanzet voor) een volwaardige biodiversiteitsstrategie is er nog niet.
Het ambitieniveau voor de overheid (ANB) is te laag. Een bepaling in de memorie van toelichting brengt een beetje beterschap, maar geen zekerheid.
Ook over de verantwoordelijkheid van de andere overheden, is veel onduidelijkheid. Om de natuurdoelen te halen, zullen ook zij aan de bak moeten.
De rechter-en-partij situatie waarin ANB zich bevindt, is problematisch.
Last but not least: de budgetten zijn te laag. Bovendien is er grote onzekerheid over de manier waarop het nieuwe systeem in de praktijk kan werken. Er is geen duidelijkheid over de nieuwe subsidiebesluiten.

Vervolg

Nu gaat het decreet naar de Raad van State en begin volgend jaar naar het Vlaams Parlement. Als het daar goedgekeurd wordt, zullen de bepalingen rond de bosgroepen en regionale landschappen, en de bepalingen rond de managementplannen, meteen in werking treden. Naar verwachting zal het implementatieproces van de instandhoudings-doelstellingen daarna snel opstarten. De rest van het

decreet (de wijzigingen aan de reservatenwerking) zal pas later in werking treden, met name als er meer duidelijkheid is over de praktische uitvoering.

We zullen in de rest van de procedure aandachtig blijven toekijken hoe alles nu verder invulling krijgt en waar nodig opnieuw punten, zoals diegene hierboven aangehaald, onder de aandacht brengen. Met als uiteindelijk doel: er voor te zorgen dat de nieuwe regelgeving versterkend werkt voor het natuurbeleid en kansen biedt voor meer natuur!!

Moet de natuur de rekening van de crisis betalen?

Dries Van Nieuwenhuyse

Binnen de Beleids- en Beheercyclus (BBC) van de Vlaamse Overheid dienen alle Vlaamse steden en gemeenten een beleidsplan uit te werken voor de komende legislatuur. Deze strategie van de lokale besturen zet de krijtlijnen uit voor de komende regeerperiode en moet rampen voorkomen tijdens deze periode. Strategisch management heet dat.

De steden en gemeenten dienen hun lange termijnstrategie af te hebben alsook een bijhorende begroting, teneinde over een aantal fondsen van de Vlaamse Overheid te kunnen beschikken. Deze oefening is dus niet vrijblijvend. Uitstekende kans om eens te kijken hoe grondig deze besturen hun huiswerk hebben gedaan. Tijd ook om eens te vernemen hoe zij het natuurbeleid zien binnen hun gemeente.

Om met goede voornemens te beginnen organiseert Natuurpunt Herzele op vrijdag 24 januari 2014 in de Wattenfabriek te Herzele haar algemene ledenvergadering. Op het programma staat onder andere een debat met een aantal experten ter zake. Ze zullen hun visie voorstellen over het natuurbehoud op de diverse niveaus en toelichten hoe zij er voor kunnen zorgen dat de crisis niet afgewimpeld wordt op de natuur.

Chris Steenwegen (Algemeen Directeur Natuurpunt) bekijkt op Vlaams niveau hoe de beleidsmakers met de natuur zullen omgaan in de volgende legislatuur. Het nieuwe natuurbehouddecreet wordt hier centraal gesteld. Op lokaal niveau zal het natuurbeleid van Herzele toegelicht worden door schepen voor Leefmilieu Jan Van Damme. De stem van de natuurverenigingen wordt vertolkt door Dries Van Nieuwenhuyse (ondervoorzitter Natuurpunt Herzele). Jan Cremers, de man achter de stem van de documentaires van de VRT, leidt het debat en legt de deelnemers het vuur aan de schenen. Het belooft een interessante uitwisseling van ideeën en standpunten te worden.

Afspraak op vrijdag 24 januari 2014 om 20u in de Wattenfabriek, Solleveld 35 te Herzele.

Jacht en sneeuw

Nu het jachtseizoen volop aan de gang is geven we hier nog eens de bepalingen bij sneeuw.
Wanneer het sneeuwt op de locatie waar wordt gejaagd en de sneeuwlaag een dikte van vijf centimeter bereikt, wordt de jacht opgeschort. De opschorting duurt tot 24 uur na het vallen van de laatste sneeuw.

De opschorting geldt niet in de volgende gevallen:
1° voor de jacht in de bossen en op het wild dat uit deze bossen wordt opgestoten en gestrekt in het open veld, binnen de 50 meter van de vernoemde bossen;
2° voor de jacht op de houtduif, de Canadese gans en het konijn;
3° voor de jacht op waterwild op of onmiddellijk langsheen moerassen, waterplassen en waterlopen met in acht name van artikel 14 van dit besluit;
4° voor de jacht op grof wild.
In het geval van zeer harde en langdurige vorst kan de jacht tijdelijk worden opgeschort door het hoofd van het agentschap. De opschorting van de jacht kan per provincie worden ingesteld. Het hoofd van het agentschap neemt de beslissing tot opschorting van de jacht op advies van de betrokken provinciaal directeur van het agentschap.

Toelichting:

De jacht wordt maar opgeschort vanaf het moment dat er een sneeuwlaag van 5 cm aanwezig is op de locatie waar wordt gejaagd. Uit een nota van het ANB blijkt dat controle op deze 5 centimeter gebeurt door een meting uit te voeren op minimaal drie afzonderlijke punten die minimaal 1 meter van elkaar verwijderd zijn.
De opschorting van de jacht is geldig tot 24 uur nadat de sneeuwval is gestopt. Deze termijn wordt door de bevoegde diensten bepaald op basis van waarnemingen in het dichtstbijzijnde weerstation van het KMI.
In de periode dat er een sneeuwlaag van minimaal 5 centimeter aanwezig is en de sneeuwval nog geen 24 uur is gestopt, kan er uitsluitend gejaagd

worden op de volgende wildsoorten en wel binnen de voorzien openingstijden:
grofwild (ree, everzwijn, edelhert, damhert en moeflon), houtduif, konijn, Canadese gans en waterwild, indien gejaagd wordt op of onmiddellijk langsheen moerassen, waterplassen en waterlopen maar op of binnen een afstand van 100 meter langs moerassen, waterplassen en waterlopen mag waterwild uitsluitend worden gejaagd op voorwaarde dat de wateroppervlakte (inclusief rietkragen) langs de oever niet voor meer dan de helft met ijs is bedekt.
Weet ook dat de sneeuwregel niet geldig is in de bossen en binnen de 50 meter van de bossen voor wild dat uit deze bossen wordt opgestoten.

(bron Nieuwsbrief Hubertusvereniging Vlaanderen)

Boekbespreking

Walter Belis

Simberloff D., 2013. Invasive Species, Oxford University Press, Oxford, 224 blz., ISBN 978-0-19-9922203-1, £ 10.99 of € 13.

Van de naar schatting 7000 niet-inheemse soorten die voorkomen in Noord-Amerika zijn er bij benadering 1000 invasief. Het is duidelijk: invasieve soorten zijn in de minderheid, maar hun kleine aantallen beletten niet dat ze voor miljarden dollars economische en ecologische schade per jaar veroorzaken. Beleidsmakers en ecologen blijven proberen om erachter te komen welke soorten schadelijk kunnen zijn, welke invasieve soorten de meeste schade berokkenen en welke het best uitgeroeid moeten worden. In dit boek, legt Simberloff eerst uit hoe en waarom niet-inheemse soorten zijn ingevoerd, welke gebieden werden buitgemaakt en hoe zich, in de jaren, schommelingen hebben voorgedaan in de biologische invasies. Hij gaat vervolgens op zoek naar de directe en indirecte effecten van de impact van invasieve soorten op verschillende ecosystemen, zoals habitat en voedselconcurrentie en onderzoekt hoe invasieve planten en dieren ziekteverwekkers doorgeven. In de laatste hoofdstukken belicht Daniel Simberloff de evolutie van invasieve soorten, het beleid dat momenteel gevoerd wordt om hun aantallen onder controle te houden en toekomstperspectieven inzake hun verdere verspreiding. Het boek bevat ook een hoofdstuk gewijd aan meer controversiële onderwerpen rond invasieve soorten: nuttige niet-inheemse soorten, dierenrechten versus soortenrechten en de effecten van niet-inheemse soorten op de biodiversiteit van een ecosysteem.

Wij delen in de vreugde...

van Thijs Lietaer en Marie-Joe Manga bij de geboorte op 30 november 2013 van hun zoontje Melvin Tanis, evenals in deze van NP-lid Peter Van de Kerkhove als peter.

en in de rouw van...

de familie van Fred Duerinck die plots overleed in december. Hij was nog aanwezig op de herfstwandeling en het ledenfeest van de werkgroep Bos t'Ename waar hij al vele jaren trouw lid van was. Fred steunde ons altijd volop.

Drie cursussen in Deinze en Zulte

Cursus 1: 'Vogelzang rond huis en tuin'

Organisatie: Deinze *plus*.

Vanaf dinsdag 25 februari tot 29 maart: 3 theoretische lessen en 2 excursies.

Cursus 2: ' Natuur-In-Zicht'

Organisatie: Deinze plus i.s.m. CVN en NP Waregem-Zulte.

Vanaf dinsdag 1 april tot 14 juni: 5 lessen op dinsdagavond en 5 excursies op zaterdagvoormiddag.

Cursus 3: 'Natuurpunt Natuurgids'

Deze cursus start in Deinze **vanaf september 2014.**

Raadpleeg voor meer inlichtingen de kalender vanaf de vermelde data of neem contact op met Koen Bilcke (0473/81.43.58).

1-2014

12de jaargang nr. 1 januari-februari-maart 2014
afgiftekantoor Gent X - erkenning P203773

België-Belgique
PB
GENT X
3/0450

driemaandelijks tijdschrift van vzw Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
v.u. A. Benoot - Y. Moerman Gampelaeredreef 67 9800 Deinze tel. 09/386.38.95

Meander

Zaterdag 25 januari om 20u in zaal Ter Wilgen, Poelstraat 70, Deinze

Powerpointpresentatie: 'Karel en Alma De Waele in India: een cultuurschok'

Na hun individuele reizen in Australië gingen onze wereldreizigers nu eens mee op groepsreis door Rajasthan. Ze zagen er de pracht en de praal van de maharadjah's, de vele tempels en monumentale gevels, maar ook de armoedige en onhygiënische toestanden in de steden en dorpen. Karel kon uiteraard niet nalaten de groepsleden ook te laten kennis maken met enkele vogels en planten. Dit leverde een mozaïek aan kleurrijke beelden op, die ze met u willen delen.

Zaterdag 8 februari om 20u in zaal Amigo, Heurnestraat 235 te Heurne

Powerpointpresentatie 'Eurasia on 2 wheels' door Bart Vanden Hautte

6 mei 2012 begon voor Bart het grote avontuur: de ruim 18 000 km lange fietstocht naar Thailand. Daardoor kwam hij op plekken waar de doorsnee toerist zelden komt met onvergetelijke ontmoetingen als gevolg. Hij fietste voorbij ex-Joegoslavië, stak de grens over van Europa naar Azië via het verzengende, maar gastvrije binnenland van Turkije, via Georgie en Azerbeidjan en de mysterieuze 'stan'landen in Centraal Azie. In China doorkruiste hij de onmetelijke Taklamakan woestijn en maakte kennnis met verschillende Chinese culturen. Na het beklimmen van enkele bergpassen boven de 4700 m bevond hij zich in de wondere wereld van de Tibetanen, alvorens neer te dalen en zich te laten uitbollen in tropisch Zuidoost-Azië. Kortom, een boeiende avond vol cultuur en natuur, met leuke anekdotes en bedenkingen door een aparte manier van reizen.

